

19. Perjantaina 13 päivänä maaliskuuta 1992

kello 13

Päiväjärjestys

Ilmoituksia

Esitellään:

- 1) Toivomusaloite n:o 1 s. 475
 - 1 S-L. Anttila: EY-kansanäänestyksen onnistumisen edellytyksistä
- 2) Toivomusaloitteet n:ot 2—8 s. 475
 - 2 Aittoniemi ym.: Autovarkauksia ehkäisevien laitteiden asentamiskustannusten korvattavuudesta
 - 3 Aittoniemi ym.: Ns. suojelurahajärjestelmän torjumisesta ajoissa
 - 4 Aittoniemi ym.: Ylivelkaantuneiden yksityisten ja yritysten lainajärjestelyistä
 - 5 Helle: Yksilön geenitietoja koskevasta yksityisyyden suojasta
 - 6 Hurskainen ym.: Yhteisvastuuta edistävistä toimenpiteistä rikollisuuden torjumiseksi
 - 7 Mäkelä ym.: Vesiliikennejuopumuksen promillerajan alentamisesta
 - 8 Mäkelä: Haapamäen avovankilan rakentamisesta Keuruulle
- 3) Toivomusaloitteet n:ot 9—23 s. 476
 - 9 Aittoniemi ym.: Ulkomaankaupan edistämisestä kaupallisen alan koulutusta lisäämällä
 - 10 Aittoniemi ym.: Baltiaan, Karjalaan ja Venäjälle toimitettavan avun jakelujärjestelmän parantamisesta
 - 11 Aittoniemi ym.: Baltian, Karjalan tasavallan ja Pietarin alueen saattamisesta kehitysyhteistyön piiriin
 - 12 S-L. Anttila: Eduskunnan delegaation osallistumisesta EY-neuvotteluihin
 - 13 S-L. Anttila: Mahdollisten EY-jäsenyyshä neuvottelujen avoimuudesta
 - 14 S-L. Anttila: Maastrichtissa muutetun Rooman sopimuksen saamisesta eduskunnan käyttöön
 - 15 Apukka ym.: Rajanylityspaikan avaamisesta Sallan Kelloselästä
 - 16 Hurskainen ym.: Imatran rajanylityspaikan toimivuuden parantamisesta
 - 17 Hurskainen ym.: Rajanylityspaikan avaamisesta Parikkalassa
 - 18 Hurskainen ym.: Rajanylityspaikan valmistelutöiden aloittamisesta Uukuniemellä
 - 19 Jansson: Maailman väestönkasvun rajoittamiseksi tarvittavista toimenpiteistä
 - 20 Kohijoki: Neuvottelujen aloittamisesta Venäjän kanssa luovutettujen alueiden palauttamisesta

- 21 Laakkonen ym Namibian evankelis-luterilaisten seurakuntien kirjonkirjojen mikrofilmauksen avustamisesta
- 22 Liikkanen: Rajanylityspaikan avaamisesta Parikkalan Kolmikantaan
- 23 Tennilä: Tietoa EY:stä -vihkosen valmistamisesta ja jakamisesta
- 4) Toivomusaloitteet n:ot 24—41 s. 476
- 24 Aittoniemi ym.: Hallituksen säästötavoitteiden sopeuttamisesta taloudelliseen tilanteeseen
- 25 Aittoniemi ym.: Leimaveron perimisestä luopumisesta eräissä lainajärjestelyissä
- 26 S-L. Anttila: Avio- ja avoliittoparien yhdenvertaisesta kohtelusta verotuksessa
- 27 S-L. Anttila ym.: Perintö- ja lahjaveroilainsäädännön muuttamisesta maatalojen sukupolvenvaihdostapauksissa
- 28 Astala ym.: Liikevaihtoveron poistamisesta kirjoilta
- 29 Korhonen ym.: Työttömyysturvan takautuvien maksujen verotuksen oikaisemisesta
- 30 Laakkonen ym.: Pilkkeiden liikevaihtoveron poistamisesta
- 31 Lahti-Nuuttila: Kansaneläkevakuutusmaksun poistamisesta eläkkeensaajilta
- 32 Lahti-Nuuttila: Kangasalan veropiirin säilyttämisestä
- 33 P. Leppänen ym.: Ylimääräisestä työllisyysverosta
- 34 Malm ym.: Sukupolvenvaihdoksen yhteydessä tapahtuvan verotuksen epäkohtien poistamisesta
- 35 Moilanen ym.: Tutkimuksen tekemisestä mahdollisen EY-jäsenyyden vaikutuksista Suomen taloudelliseen kilpailukykyyn
- 36 Mäkelä ym.: Autoveron palauttamisesta sotainvalideille
- 37 T. Roos ym.: Vanhojen kirjojen myynnin vapauttamisesta liikevaihtoverosta
- 38 Skinnari ym.: Pitkistä työmatkoista johdettujen kustannusten verovähennysoikeuden laajentamisesta
- 39 Suhonen ym.: Asuntolainakorkojen vähennysoikeuden laajentamisesta verotuksessa
- 40 Suhonen ym.: EY:n täysjäsenyyden ja ulkopuolelle jättäytymisen vaikutusten selvittämisestä
- 41 Ukkola ym.: Sosiaaliturvamaksujen rahoitusjärjestelmän uusimisesta työvoimavaltaista pienyritystoimintaa suosivaksi
- 5) Toivomusaloitteet n:ot 42—61 s. 476
- 42 Aittoniemi ym.: Rikollisuuden torjumisesta poliisin voimavaroja lisäämällä
- 43 Backman ym.: Väestökirjalain mukaisen kotipaikan määräytymisen saattamisesta hallitusmuodon mukaiseksi
- 44 Backman ym.: Takuusumman poistamisesta ulkomaalaisilta opiskelijoilta
- 45 Hurskainen ym.: Rautjärven kunnan aluepoliittisen aseman parantamisesta
- 46 Kohijoki ym.: Kuntien toiminnan taloudellisten edellytysten turvaamisesta
- 47 Korhonen ym.: Liikenteen sisällyttämisestä aluepolitiikan piiriin
- 48 Laine ym.: Turun sijoittamisesta ensimmäiseen kalleusluokkaan
- 49 Laivoranta ym.: Kuntien välisen yhteistoiminnan tehostamisesta
- 50 Liikkanen ym.: Itäyhteistyön kehittämisestä elinkeinoelämän elvyttämiseksi rajanläheisillä alueilla Kymen läänissä
- 51 Pelttari ym.: Kemin—Tornion alueen kehittämiskeskuksen toiminnan aloittamisesta

- 52 Pelttari ym.: Turvallisuuskoulutuksen kehittämisestä ja yhtenäistämisestä
- 53 Rajamäki ym.: Kehitysaluevyöhykkeiden yhteensovittamisesta seutukuntaakohtaisen kehittämistyön kanssa
- 54 Seivästö ym.: Valtion virastotalon rakentamisesta Kaarinaan
- 55 Ukkola: Alueellisen kehittämisrahajärjestelmän toteuttamisesta
- 56 Ukkola: Aluepoliittisen rahoituksen lisäämisestä yritystoiminnan ja työllisyyden elvyttämiseksi
- 57 Vehkaoja ym.: Lääninvaltuustokokeilun aloittamisesta Vaasan läänissä
- 58 Vihriälä ym.: Maakuntahallintokokeilun aloittamisesta Etelä-Pohjanmaalla
- 59 Vistbacka ym.: Nimismiespiirien määrärahojen lisäämisestä
- 60 Vistbacka ym.: Määrärahasta poliisiajoneuvojen hankintaan
- 61 Väistö: Maakuntahallintokokeilun aloittamisesta Pohjois-Karjalassa
- 6) Toivomusaloitteet n:ot 62—145 s. 476
- 62 Aittoniemi ym.: Maksullisen puhelinpalvelutoiminnan valvonnasta
- 63 Ala-Harja ym.: Seinäjoen—Vaasan radan sähköistämistä
- 64 Apukka ym.: Lapin tiemäärärahojen lisäämisestä
- 65 Apukka ym.: Ivalon—Virtaniemen tien parantamisesta välillä Jollusjärvi—Koiraavaara
- 66 Apukka ym.: Oulun ja Kelloselän välisen rataosuuden peruskorjauksesta ja sähköistämisestä
- 67 Apukka ym.: Liikenne- ja tietoliikenneyhteyksien kehittämistä Viroom, Latviaan, Liettuun sekä Kuolaan, Karjalaan ja Pietariin
- 68 Astala ym.: Turun—Toijalan radan sähköistämistä
- 69 Hurskainen ym.: Tiviän—Särkisalmen tien perusparantamisesta
- 70 Kallis ym.: Suurperheiden matkustamisen helpottamisesta
- 71 Kohijoki ym.: Eräiden yksityisteiden ja yksityistielautojen valtionavustuksista
- 72 Kohijoki ym.: Ilmatyynyn määräämisestä turvallisuusvarusteeksi henkilö- ja paketti-autoihin
- 73 Korhonen ym.: Oulun lentoaseman laajentamisen turvaamisesta
- 74 Lahikainen ym.: Määrärahasta Savonradan yleissuunnittelun aloittamiseksi
- 75 Lahikainen ym.: Määrärahasta Kymijoen kanavoinnin suunnittelua varten
- 76 Lahti-Nuutila ym.: Valtatien n:o 3 rakentamisesta yhtäjaksoisesti moottoritienä Kuljuun saakka
- 77 Laine ym.: Helsingin—Turun rantaradan peruskorjauksen nopeuttamisesta
- 78 Liikkanen: Miehikkälän—Muuurikkalan paikallistien n:o 14745 parantamisesta
- 79 Liikkanen: Maantieyhteiden saamisesta Uukuniemeltä Venäjälle
- 80 Malm ym.: Vierasvenesatamien rakentamisesta rannikoillemme
- 81 Metsämäki: Kantatien n:o 53 perusparannuksen toteuttamisesta
- 82 Muttilainen: Matka-alennusten myöntämisestä kaikille eläkkeellä oleville
- 83 Mäkelä ym.: Eräiden Keski-Suomen tiepiirien teiden perusparantamisesta
- 84 Mäkelä ym.: Vanhan valtatie n:o 4

perusparantamisesta Pihtiputaan Elämäjärvellä

85 Mäkelä ym.: Konginkankaan ja Jyväskylän välisen ns. vihreän väylän perusparantamisesta

86 Mäkelä ym.: Kuusan, Tankolammen ja Sumiaisten välisen maantien n:o 637 peruskorjauksesta

87 Mäkelä ym.: Maantien n:o 6411 perusparantamisesta välillä Piippaharju—Niemisjärvi

88 Mäkelä ym.: Tieyhteyden Kuusanki—Moksi—Mon Repos—Koskenpää—Jama—Mänttä perusparantamisesta

89 Mäkelä ym.: Mieskonmäen—Kälän—Hirvensalmen tieosuuden peruskorjauksesta

90 Mäkelä ym.: Saarijärven—Pajupuron—Hirvikankaan maantien perusparantamisesta

91 Mäkelä ym.: Kevyen liikenteen väylien rakentamisesta Pylkönmäen keskusta

92 Mäkelä ym.: Pihtiputaan Ilosjoen sillan rakentamisesta

93 Mäkelä ym.: Kantolansalmen sillan rakentamisesta

94 Mäkelä ym.: Kärkistensalmen sillan rakentamisesta

95 Mäkelä ym.: Keiteleen ja Päijänteen vesialueiden yhdistämisestä Kymijoen kautta Suomenlahteen

96 Mäkelä ym.: Pienvenesatamien rakentamisesta eräisiin Keski-Suomen kuntiin

97 Mäkipää ym.: Maantien n:o 334 (Luode—Kihniö) parantamisesta

98 Mäkipää ym.: Merikarvian—Träskvikin tieosuuden peruskorjauksesta

99 Mäkipää ym.: Ruskilan alikulkusillan rakentamisesta

100 Mäkipää ym.: Parkanon aseman peruskorjaustöiden aloittamisesta

101 Mölsä: Orimattilan katsastusaseman hankkeen toteuttamisesta

102 Nordman: Maantien n:o 17245 peruskorjaamisesta välillä Norra Vallgrund—Söderudden

103 A. Ojala ym.: Postin luokkuunjakelu-keilun toteuttamisesta Tampereella

104 Polvinen: Komulanlammen maantien parantamisesta Sotkamossa

105 Polvinen ym.: Rakennuslain 136 a §:n mukaisten avustusten tason korottamisesta

106 Polvinen ym.: Savonrata-hankkeen rahoituksen järjestämisestä

107 Polvinen ym.: Iisalmen—Kontiomäen—Oulun radan sähköistämisestä

108 Pulliainen: Mantereelta Hailuotoon suunnitellun sillan rakentamatta jättämisestä

109 Rajamäki ym.: Tiehankkeiden aikaistamisesta Varkaudessa

110 Rajamäki ym.: Maarianvaaran teiden parantamisesta Kaavilla

111 Rajamäki: Pieksämäen—Varkauden rataosan perusparannuksesta

112 Rajamäki: Postipalvelujen turvaamisesta

113 Renlund ym.: Maantien n:o 741 rakentamisesta tieosuudella Lillby—Korttesjärvi

114 Renlund ym.: Teerijärven kirkonkylän ja Vibergin välisen maantien n:o 743 peruskorjaamisesta

115 Riihijärvi: Ns. HELEMI-radantelevisuunnittelun aloittamisesta

116 T. Roos ym.: Kantatien n:o 41 muuttamisesta valtatieksi

- 117 Saapunki ym.: Alemmanasteisen tieverkon kehittämissuunnitelman laatimisesta
- 118 Seivästö ym.: Liikenneturvallisuuden parantamisesta Turun ja Porin läänissä
- 119 Skinnari ym.: Kymijoen kanavan rakentamisesta
- 120 Stenius-Kaukonen ym.: Tampereen—Helsingin rataosan parantamisesta
- 121 Törnqvist ym.: Kiskotuksen parantamisesta Nurmeksen—Kontiomäen rataosuu-
della ja Joensuun—Oulun rataosan sähköis-
tämisestä
- 122 Ukkola ym.: Oulun lentoaseman mat-
kustaja-asemarakennuksen laajentamisesta
- 123 Vehkaoja ym.: Vähänkyrön ja Vaasan
välisen maantien parantamisen loppuun
saattamisesta
- 124 Vehkaoja: Vaasan—Seinäjoen radan
sähköistämisestä
- 125 Vehkaoja ym.: Suupohjan radan perus-
parantamisesta välillä Kurikka—Kaskinen
- 126 Vehkaoja: Henkilötunnelin rakentami-
sesta Seinäjoen asemalle
- 127 Vihriälä ym.: Maantien n:o 664 peruspa-
rantamisesta välillä Isojoen keskusta—Hon-
kajoki
- 128 Vihriälä ym.: Maantien n:o 665 peruspa-
rantamisesta välillä Tiukka—Myrkkyy—Pe-
rälä
- 129 Vihriälä ym.: Maantien n:o 670 (Num-
mijärvi—Karvian raja) perusparantamisesta
- 130 Vihriälä: Maantien n:o 694 (Peräseinäjo-
en kirkonkylä—Hämeen läänin raja) perus-
korjauksesta
- 131 Vihriälä: Maantien n:o 699 (Vasunmä-
ki—Mikkilä) peruskorjauksesta
- 132 Vihriälä: Maanteiden n:ot 737 ja 750
(Vimpeli—Veteli) peruskorjauksesta
- 133 Vihriälä ym.: Maantien n:o 6921 (Ylival-
li—Alavalli) peruskorjauksesta Jalasjärvel-
lä
- 134 Vihriälä: Maantien n:o 7033 (Liipan-
tönkkä—Kitinoja) peruskorjauksesta
- 135 Vihriälä: Maantien n:o 7091 (Niemisve-
si—Kukko) peruskorjauksesta
- 136 Vihriälä ym.: Luovankylän paikallistien
n:o 17079 peruskorjauksesta Teuvassa
- 137 Vihriälä: Itä-Ähtärin paikallistien n:o
17281 peruskorjauksesta
- 138 Vihriälä: Paikallistien n:o 17541 (Levijo-
ki—Kortekylä—Jokivarsi) peruskorjauksesta
- 139 Vuoristo: Rauman syväväylähankkeen
aikaistamisesta
- 140 Vähäkangas ym.: Yksityisteiden raken-
tamiseen tarkoitettujen valtionavustuksen li-
säämisestä
- 141 Vähänäkki: Valtatien n:o 15 suun-
nittelemisesta nelikaistaiseksi moottori-
liikennetieksi Kotkan ja Kouvolan välillä
- 142 Vähänäkki: Kantatien n:o 61 paranta-
misesta välillä valtatie n:o 7—Taavetti
- 143 Vähänäkki: Autokatsastusaseman ra-
kentamisesta Anjalankoskelle
- 144 Vähänäkki: Tavaralauttaliikenteen
avaamisesta ns. Via Balticalle Haminan ja
Kotkan satamista
- 145 Vähänäkki: Piensatamien rakentamises-
tä itäisen Suomenlahden saaristoon
- 7) Toivomusaloitteet n:ot 146—172..... s. 476
- 146 Aittoniemi ym.: Sotaveteraanien va-
pauttamisesta pilkintämaksusta
- 147 Ala-Nissilä: Viljakaupan edistämisestä
- 148 S-L. Anttila ym.: Nuorten viljelijöiden
velkasaneerauksesta

- 149 S-L. Anttila: Kesantopeltojen käyttämisestä rypsiöljyn ja etanolin tuotantoon
- 150 S-L. Anttila: Sokerijuurikkaan viljelyalan lisäämisestä
- 151 Hurskainen ym.: Saaren pellavaprojektin jatkon turvaamisesta
- 152 Iivari ym.: Tornionjoen lohikannan turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä
- 153 Laakkonen ym.: Nautakarjan ulkona laiduntamisesta
- 154 Laine ym.: Kalastusoikeuksia jakavan ammattikalastajarekisterin perustamisesta
- 155 Liikkanen: Sokerijuurikkaan viljelyn turvaamisesta Etelä-Karjalassa
- 156 Liikkanen: Pellavan jatkojalostuksen turvaamisesta Saarella
- 157 Morri ym.: Maatilojen ympäristöinvestointien tehostamisesta
- 158 Muttilainen: Koiratarhojen perustamisen saattamisesta luvanvaraiseksi
- 159 Mäkelä ym.: Kalateiden suunnittelun aloittamisesta Keski-Suomessa
- 160 Polvinen: Maaseutupoliittisen erityisvyöhykkeen muodostamisesta
- 161 Polvinen: Kainuun maaseudun tutkimus- ja koulutuskeskuksen perustamisesta
- 162 Polvinen: Hakasuon kalanviljelylaitoksen toiminnan käynnistämisestä Paltamossa
- 163 Pulliainen: Oulun läänin vesistöjen kalastojen hoito- ja hyödyntämissuunnitelman laatimisesta
- 164 Rajamäki ym.: Kananmunien ja rehuviljan poistamisesta maataloustulolain tuotehintaluettelosta
- 165 Rajamäki ym.: Maksuttoman onkimis- ja pilkkimisoikeuden järjestämisestä sotaveteraaneille
- 166 Riihijärvi: Kananmunien elintarviketeknologisen tutkimuksen lisäämisestä
- 167 Riihijärvi: Neuvontajärjestöjen tukemisesta ja kehittämisestä
- 168 Riihijärvi: Maatilamatkailun ja turkistarhauksen neuvonnan lisäämisestä Mikkelin läänissä
- 169 Savela ym.: Agropolis Liminka -hankkeen aikaansaamisesta
- 170 Savela ym.: Metsänparannusvarojen lisäämisestä
- 171 Ukkola: Agropolis Liminka -hankkeen turvaamisesta
- 172 Vistbacka ym.: Kannuksen turkistalouden tutkimusasetaman toimintaedellytysten parantamisesta
- 8) Toivomusaloitteet n:ot 73—176 s. 477
- 173 Kohijoki ym.: Puolustusvoimien käytössä olevien kiinteistöjen peruskorjausten nopeuttamisesta
- 174 Mäkelä ym.: Määrärahaa uusien koulutustilojen rakentamiseen ilmavoimien viestikoululle
- 175 A. Ojala ym.: Puolustusvoimien tutkimuskeskuksen toimintaedellytysten parantamisesta Ylöjärven Lakialassa
- 176 Vähänäkki: Haminan varuskunnan tilojen peruskorjaamisesta ja rakentamisesta
- 9) Toivomusaloitteet n:ot 177—257 s. 477
- 177 Ala-Harja: Ammattikorkeakoulukokeilun toteuttamismahdollisuuksien parantamisesta Vaasan läänissä
- 178 Ala-Harja: Eteläpohjalaiset Spelit Kansanmusiikkiyhdistyksen toiminnan tukemisesta

- 179 Ala-Harja ym.: Euroopan Naisten Liiton Suomen osaston toiminnan hyväksymisestä kansainvälisten toiminta-avustusten piiriin
- 180 S-L. Anttila: Liikuntahallin rakentamisesta Forssaan ja Koskelle Hl.
- 181 Apukka ym.: Eri koulumuotojen koulu-laiskuljetusten turvaamisesta
- 182 Apukka ym.: Saamen kielen oppimateriaalikeskuksen perustamisesta
- 183 Astala ym.: Turun yliopiston hoitotieteen lehtorin viran muuttamisesta apulaisprofessorin viraksi
- 184 Astala ym.: Turun ja Porin läänin määrärahaosuuden lisäämisestä kirjastorakentamiseen
- 185 Astala ym.: Yksivuotisten taitelijapuhurien lisäämisestä nuorille taiteenharjoittajille
- 186 Astala ym.: Pakolaisopetuksen kehittämiseksi tarvittavista toimenpiteistä
- 187 Astala ym.: Varsinais-Suomen kulttuuriarvojen vaalimisesta
- 188 Aula ym.: Korkeakoulujen irrottamisesta valtion talousarvion henkilöstökehiksestä
- 189 Gustafsson ym.: Määräraha Kiinteistö Oy Atalpan liikuntatilojen pääomakustannuksiin
- 190 Iivari: Opintolainojen korkotukiajan pidentämisestä
- 191 Iivari ym.: Yleisradion kehittämisestä aikuiskoulutuksen välineenä
- 192 Jurva ym.: Konserttikeskus ry:n koulu-konserttitoiminnan tukemisesta
- 193 Kaarilahti ym.: Opintotukijärjestelmän uudistamisen ulottamisesta keskiasteen opiskelijoihin
- 194 Kalli ym.: Satakunnan korkeakoulun aseman lainsäädännöllisestä järjestämisestä
- 195 Laakkonen ym.: Korkeakoulujen kolmannen lukukauden käyttöönoton selvittämisestä
- 196 Laakkonen ym.: Freinet-pedagogiikan käyttöönoton avustamisesta Joensuun adventtiseurakunnan ala-asteella
- 197 Laakkonen ym.: Valtion taidemäärärahojen tasapuolisemmasta jakamisesta lääneittäin
- 198 Lahikainen: Heinolan musiikkikoulun saattamisesta valtionosuuden piiriin
- 199 Lahti-Nuuttila ym.: Opintotukiuudistuksen jatkamisesta
- 200 Lahti-Nuuttila ym.: Korkeakouluopiskelijoiden aterialuokituksen ruokailutuen korottamisesta
- 201 Lahti-Nuuttila ym.: Kaikkien opiskelijoiden saattamisesta yleisen asumistukijärjestelmän piiriin
- 202 Laine ym.: Turun yliopiston ja Venäjän Akatemian biotekniikan yhteislaboratorion jatkorahoituksen turvaamisesta
- 203 Laine ym.: Tulevaisuudentutkimuksen keskuksen toiminnan käynnistämisestä Turussa
- 204 Laine: Suomeen muuttaneiden ulkomaalaisten saattamisesta kielenopetuksen saannissa yhdenvertaisiksi pakolaisstatuksen omaavien kanssa
- 205 P. Leppänen ym.: Hoitotieteen professorin viran perustamisesta Jyväskylän yliopistoon
- 206 Malm ym.: Österbottens hemslöjd och konsthantverk -nimisen yhdistyksen kotiteollisuus- ja taidekasityötoiminnan edistämisestä
- 207 Markkula ym.: Opintotukiuudistuksen ulottamisesta keskiasteen opiskelijoihin

- 208 Markkula ym.: Korkeakoulujen kesäopetuksen lisäämisestä
- 209 Metsämäki: Musik vid havet -nimisen yhdistyksen konserttitoiminnan tukemisesta Inkoossa
- 210 Metsämäki: Nordiska Gitarrfestivalen -tapahtuman tukemisesta
- 211 Moilanen ym.: Helsingin yliopiston hammaslääketieteen laitoksen säilyttämisestä
- 212 Myller ym.: Euroopan metsäinstituutin sijoittamisesta Joensuuhun
- 213 Myller ym.: Opintotukilain kokonaisuudistuksen toteuttamisesta
- 214 Mäkelä: Jyväskylän yliopiston fysiikan laitosrakennuksen rakentamisesta
- 215 Mäkelä ym.: Konservointikeskuksen perustamisesta Jyväskylän yliopistoon
- 216 Mäkelä ym.: Romaninkielisten opettajien kouluttamisesta
- 217 Mäkelä: Opintotukiuudistuksen ulottamisesta koskemaan myös keskiasteen opiskelijoita
- 218 Mäkelä ym.: Opintolainojen ylimääräisestä korkotuesta
- 219 Mäkelä: Keski-Suomen kotitalousopettajaopiston lisärakentamisesta
- 220 Mäkelä ym.: Jyväskylän ammatillisen aikuiskoulutuskeskuksen rakentamisen aloittamisesta
- 221 Mäkelä ym.: Saamen- ja romaninkielisen kirjallisuuden tukemisesta
- 222 Mölsä: Orimattilan Myllylän ala-asteen rakentamisesta
- 223 Nordman: Ruotsinkielisen lääkärikoulutuksen rahoituksen turvaamisesta Vaasan sairaanhoitopiirissä
- 224 Nordman: Kauppaoikeuden apulaisprofessorin viran perustamisesta Svenska handelshögskolanin Vaasan yksikköön
- 225 Nordman: Taideteollisen korkeakoulun Länsi-Suomen muotoilukeskuksen toiminnan vakinaistamisesta
- 226 Nordman: Musiikkioppilaitosten valtionosuuksien turvaamisesta
- 227 Nyby: Kirjastopalvelujen säilyttämisestä maksuttomina
- 228 M. Pietikäinen ym.: Yhtenäisen alemman korkeakoulututkinnon käyttöönotosta
- 229 M. Pietikäinen ym.: Rahoituksen myöntämisestä Vaasan yliopistolle kielikylypöytöiminnan seurantaan kouluissa ja päiväkodeissa
- 230 M. Pietikäinen ym.: Kansalais- ja työväenopistojen sekä kansanopistojen tuntiopettajien aseman parantamisesta
- 231 Polvi: Runnin kotitalousoppilaitoksen saneerauksen toteuttamisesta
- 232 Polvi: Ylä-Savon aikuiskoulutuskeskuksen toimitilojen saneerauksesta
- 233 Riihijärvi: Opintotuen asumislisän maksamisesta ympäri vuotuisena
- 234 T. Roos ym.: Eräiden yliopistojen ja korkeakoulujen peruskorjaus- ja opetusvälineäärärahojen korottamisesta
- 235 T. Roos ym.: Opintolainoille maksettavan valtion korkotuen ulottamisesta opintojen jälkeiseen aikaan
- 236 T. Roos: Ylä-Satakunnan musiikkikoulun muuttamisesta musiikkiopistoksi
- 237 T. Roos ym.: Valtakunnallisten kulttuuritapahtumien jatkuvuuden turvaamisesta
- 238 Rynänen ym.: Varhaiskasvatusinstituutin perustamisesta ja rahoituksen järjestämisestä
- 239 Seivästö ym.: Ulkosuomalaisten kotimaisten yhteyksien ylläpidon tukemisesta

- 240 Skinnari ym.: Professori Mauno Hartmanin taidetilojen perustamisesta Päijät-Hämeeseen
- 241 Suhonen ym.: Alle 18-vuotiaiden kodin ulkopuolella asuvien opiskelijoiden saattamisesta opintotuen piiriin
- 242 Tykkyläinen ym.: Hammaslääkärikoulutuksen jatkumisen turvaamisesta Kuopiossa
- 243 Törnqvist ym.: Euroopan metsäinstituutin perustamisesta Joensuuhun
- 244 Ukkola: Pohjanmaan ammattikorkeakoulukokeilun toteuttamisesta
- 245 Ukkola ym.: Ekocenter Oulun toiminnan turvaamisesta
- 246 Ukkola: Biocenter Oulun kehittämisestä
- 247 Ukkola: Kuusamon kulttuurikeskuksen rakentamisesta
- 248 Ukkola ym.: Limingan musiikkiopiston ja Muhoksen musiikkikoulun saattamisesta lakisääteisen valtionosuuden piiriin
- 249 Ukkola ym.: Iin ympäristöinstituutin toiminnan turvaamisesta
- 250 Vehkaoja ym.: Vaasan yliopiston rakentamisen turvaamisesta
- 251 Vehkaoja ym.: Ammattikorkeakoulukokeilun käynnistämisestä Vaasan ja Lapuan yhteishankkeena
- 252 Vehkaoja: Hitech-laboratorion perustamisesta Vaasaan
- 253 Vehkaoja: Opetussosiaalikeskuksen perustamisesta Vaasaan
- 254 Vehkaoja: Terveystieteiden oppilaitoksen rakentamisesta Vaasaan
- 255 Vuoristo: Vanhan Rauman puukaupungin säilyttämisestä
- 256 Vähänäkki: Kotkan metsä- ja puutalousoppilaitoksen Miehikkälän Palvaanjärven asuntolahankkeen rakennustöiden aikaistamisesta
- 257 Vähänäkki: Harjun maatalous- ja puutarhaoppilaitoksen uuden asuntolahankkeen rakennustöiden aikaistamisesta Virolahdella
- 10) Toivomusaloitteet n:ot 258—305..... s. 477
- 258 Aittoniemi ym.: Korvauksen maksamisesta sotiimme osallistuneille virolaisille veteraaneille
- 259 S-L. Anttila ym.: Itsenäisen Suomen 75-vuotisjuhluvuoden lahjasta rintama- ja sotaveteraaneille
- 260 Astala ym.: Päivähoidon ja varhaiskasvatuksen kehittämisestä
- 261 Jurva ym.: Sairaalamaksujen korvaamisesta keskoslasten vanhemmille
- 262 Jurva ym.: Rintamalisän korottamisesta
- 263 Jurva ym.: Huumeambulanssi ry:n toiminnan tukemisesta
- 264 Jurva ym.: Lähimmäisapu ry:n toiminnan tukemisesta
- 265 Kohijoki ym.: Sotainvalidien korvausasioiden käsittelyn nopeuttamisesta tapaturmavirastossa
- 266 Kohijoki ym.: Lievävammaisten sotainvalidien kuntoutuksen lisäämisestä
- 267 Komi: Ateriaedun korvaamisesta haja-asutusalueiden sotainvalideille
- 268 Kääriäinen ym.: Avohoidon palvelu- ja tukijärjestelmien kehittämisestä
- 269 Laakkonen ym.: Väliinputoajiksi jääneiden sotaleskien kuntoutuksen järjestämisestä
- 270 Muttilainen: Sairilan koulukodin lisätilojen rakentamisesta
- 271 Mäkelä ym.: Virkojen perustamisesta tapaturmavirastoon

- 272 Mäkelä ym.: Lasten kotihoidon tuen korottamisesta
- 273 Mäkelä ym.: Huostaanotettujen lasten sijoitustoiminnan turvaamisesta
- 274 Mäkelä ym.: Hoiva- ja palvelukotien rakentamisesta vanhuksille
- 275 Mäkelä ym.: Varusmiesten kotiuttamisrahan korottamisesta
- 276 Mäkelä ym.: Kotityön saattamisesta työeläketurvan piiriin
- 277 Mäkelä: Rintamasotilastunnuksen myöntämisperusteiden tarkistamisesta
- 278 Mäkelä ym.: Rintamaveteraaneille myönnettävästä taistelurahasta
- 279 Mäkelä: Inkeriläisten rintamaveteraanien saattamisesta rintamatunnuksen piiriin
- 280 Mäkelä ym.: Sotaleskien kuntoutuksen lisäämisestä
- 281 Mäkelä ym.: Rintamaveteraanien maksuttoman matkustusoikeuden järjestämisestä yleisissä kulkuneuvoissa
- 282 Mäkelä ym.: Sotilasvammalakiin perustuvien hakemusten käsittelyn nopeuttamisesta
- 283 Mäkelä ym.: HI-viruksen sisällyttämisestä yleisvaarallisten tartuntatautien luetteloon
- 284 Mäkelä ym.: Rintasyövän varhaistoteamisen edistämisestä
- 285 Mäkelä ym.: Lapsisyöpäpotilaiden hoidon tehostamisesta
- 286 Mäkelä ym.: Vitamiini- ja hivenainevalmisteiden korvaamisesta sairausvakuutuksen kautta
- 287 Mäkelä ym.: Kuntoutuksesta aiheutuviin matkakulujen korvaamisesta
- 288 Mäkelä ym.: Suomen lähialueilla tapah-
tuneita ydinräjäytyksiä koskevasta tiedottamisesta
- 289 Nordman: Omaishoitajan sosiaaliturvan parantamisesta
- 290 M. Pietikäinen ym.: Kuntoutuspalvelujen ostoon sovellettavista periaatteista
- 291 Polvi: Kansalaistulokokeilun käynnistämistä Ylä-Savon talousalueella
- 292 Polvi: Kotonaan kehitysvammaisia hoitavien lomajärjestelyistä
- 293 Rajamäki: Outokumpu Oy:n eläkeläisten eläkeoikeuksien palauttamisesta
- 294 Rajamäki: Rintamapalvelustunnuksen myöntämisperusteiden laajentamisesta
- 295 Rajamäki ym.: Avosydänkirurgian leikkaustilanteen parantamisesta
- 296 Rajamäki: Omavastuun lisäämisestä sairausvakuutuksesta korvattaville lääkärinpalkkioille sekä tutkimus- ja hoitokustannuksille
- 297 T. Roos ym.: Sotaveteraanien lääkkeiden omavastuuosuuden poistamisesta
- 298 Saastamoinen ym.: Vähätuloisten sotaveteraanien vähimmäiseläketurvan aikaansaamisesta
- 299 Savela ym.: Kansallisen vanhustutkimus- ja koulutuskeskuksen perustamisesta Oulun yliopistoon
- 300 Savolainen ym.: Lievävammaisten so-
tainvalidien korvausturvan laajentamisesta
- 301 Suhonen ym.: Suomeen muuttavien testaamisesta HIV-tartunnan selvittämiseksi
- 302 Ukkola: Vammaisille lapsille tarkoitettun Rokuan lastenmaan perustamisesta
- 303 Vehkaoja: Vaasan keskussairaalan laajennuksen turvaamisesta
- 304 Vehkaoja ym.: Rintamasotilaiden vähimmäiseläketurvasta

305 Vistbacka ym.: Määrärahasta sotainvalidiin ja -veteraanien puolisoitten kuntoutukseen

11) Toivomusaloitteet n:ot 306—327..... s. 477

306 Aittoniemi ym.: Todistustaakan siirtämisestä kartellille tai monopolille kilpailuasi-oissa

307 Aittoniemi ym.: Joulupukki-aiheisen matkailukeskuksen perustamisesta Lappiin

308 von Bell ym.: Turvevoimalan rakentamisesta Pudasjärvelle

309 Hurskainen ym.: Imsveto-yhteisyritys-hankkeen käynnistämisestä

310 Kallis ym.: Etanolilinjan perustamisesta Alkon Koskenkorvan tehtaaseen

311 Korhonen ym.: Elinkeinorakenteen kehittämistä Euroopan yhdentymiskehitys huomioon ottaen

312 Laakkonen ym.: Puun energiakäytön jatkotutkimuksen rahoittamisesta Joensuun yliopistossa

313 Muttilainen: Koulutusvarauksen käyttämisen mahdollistamisesta yritysten tilin-päätöksessä

314 Mäkelä ym.: Suomalaisten elintarvikkeiden markkinoinnin tehostamisesta Euroopassa

315 Mäkelä ym.: Maakaasulinjan rakentamisesta Norjasta Ruotsin kautta Suomeen

316 Mäkipää ym.: Eri energiavaihtoehtojen kannattavuus- ja turvallisuusvertailusta

317 Polvinen ym.: Puun energiakäytön lisäämisestä

318 Pulliainen: Puun käytön edistämisestä kaukolämmön ja sähkön tuotannossa

319 Savolainen ym.: Hygieniamääräysten energiankulutusta lisäävien vaikutusten arvioinnista

320: Toivonen ym.: Teollisuusautomaation laboratorion perustamisesta Lahteen

321 Ukkola: Raahen konepajateollisuuden kehittämiskeskuksen käynnistämisestä

322 Ukkola: Pudasjärven turvevoimalan rakentamisesta

323 Ukkola ym.: Hakkeen käytön edistämisestä energiantuotannossa

324 Ukkola: Medipolis Ouluun sisältyvän biotekniikan palveluyksikön Medipolis Lin-kin toteuttamisesta

325 Westerlund ym.: Tuontielintarvikkeiden valvonnan ja tutkimuksen tehostamisesta

326 Vihriälä: Kotimaisen ja ympäristöystävällisen energiaohjelman valmistelemisesta

327 Vähäkangas ym.: Pudasjärven turvevoimalan rakentamisesta

12) Toivomusaloitteet n:ot 328—354..... s. 477

328 Apukka ym.: Työttömyyden kriisiohjelman laatimisesta

329 Helle ym.: Työllisyysohjelman pikaisesta laatimisesta

330 Jurva ym.: Työntekijän irtisanomisen syyn ilmoittamisesta

331 Korhonen ym.: Työttömyysturvan parantamisesta karenssiajat poistamalla

332 Korhonen ym.: Työttömyysturvan ansi-osidonnaisen osan palauttamisesta aikai-semmälle tasolle

333 Korhonen ym.: Työttömyyskorvauksen suorittamisen enimmäispäivärajan poistami-sesta

334 Koskinen ym.: Kansalaisjärjestöjen in-tegraatiosuurannan tukemisesta

335 Lahti-Nuutila ym.: Työttömyysturvan peruspäivärahan tarveharkinnan poistami-sesta

- 336 Laine ym.: Varsinais-Suomen työllisyysohjelman laatimisesta
- 337 Liikkanen ym.: Kymen läänin työllisyyden parantamisesta
- 338 Mäkelä ym.: Työttömyysvakuutusmaksun määräytymisperusteiden muuttamisesta
- 339 Mäkelä ym.: Nuorten työtupien perustamisesta
- 340 Mäkelä ym.: Nuorten oman yrittäjätönnin ja työyhteisöjen tukemisesta
- 341 Mäkipää ym.: Työttömyyden vähentämiseksi tarvittavista toimenpiteistä
- 342 Nyby: Pohjoismaisen mallin turvaamisesta työelämässä ja työmarkkinakäytännössä
- 343 M. Pietikäinen ym.: Työttömien opiskelumahdollisuuksien parantamisesta
- 344 Renlund ym.: Työttömyyskorvauksen ja aikuisopintorahan myöntämisestä yrittäjille
- 345 Riihijärvi: Työllistämistoimenpiteiden tehostamisesta vaikeimmilla työttömyysalueilla
- 346 Rimmi ym.: Työsuojelun ja työsuojeluhallinnon kehittämisvoimavarojen turvaamisesta
- 347 Rimmi ym.: Työehtosopimusasioiden käsittelemisestä työpaikoilla
- 348 Skinnari ym.: Etelä-Hämeen työvoimapiirin perustamisesta
- 349 Skinnari ym.: Julkisten hankkeiden aikaistamisesta Päijät-Hämeessä työllisyysyistä
- 350 Tykkyläinen ym.: Työllisyysperusteisesta valtionavusta investointeihin
- 351 Tykkyläinen ym.: Työyhteisöneuvojakoulutuksen tukemisesta
- 352 Vehkaoja: Työllisyyskoulutuksen ulottamisesta koskemaan yleissivistävää koulutusta
- 353 Vistbacka ym.: Yhdenvertaisuuden turvaamisesta työttömyysturvaa myönnettäessä
- 354 Vistbacka ym.: Erorahan maksamista koskevan tiedottamisen tehostamisesta
- 513) Toivomusaloitteet n:ot 355—396 s. 477
- 355 Gustafsson ym.: Toijalan—Viialan jätevedenpuhdistamon rakentamishankkeen toteuttamisesta
- 356 Jurva ym.: Kertakäyttöisten virvoitusjuoma- ja oluttölkkien palautuskelpoisuudesta
- 357 Jurva ym.: Opiskelija-asuntojen määrän lisäämiseksi tarvittavista toimenpiteistä
- 358 Jurva ym.: Vanhempien opiskelija-asuntokohteiden asumiskustannusten alentamisesta
- 359 Jurva ym.: Opiskelija-asuntokohteiden omapääoma-avustuksen lisäämisestä
- 360 Karhunen ym.: Opiskelija- ja nuorisotasuntokohteiden omapääoma-avustusten turvaamisesta
- 361 Karhunen ym.: Ekologisen peruskorjauksen edistämisestä opiskelija-asuntokohteissa
- 362 Kautto ym.: Asuntohallinnon toimenpiteistä kiinteistöjen korjaustoiminnan kehittämiseksi
- 363 Kautto ym.: Yleishyödyllisen vuokra-asuntokannan lisäämisestä
- 364 Kautto ym.: Palveluasumisen kehittämisestä
- 365 Koski ym.: Vesistöjen kunnostusmäärärahojen lisäämisestä periaatepäätöksiä vastaaviksi

- 366 Kääriäinen ym.: Jätteiden hyödyntämisen ja kierrätyksen tehostamisesta
- 367 Lahti-Nuutila: Vesilahden kirkonkylän ja Narvan taajaman välisen vesihuoltohankkeen toteuttamisesta
- 368 Laine ym.: Saaristomeren alueen ja Lounais-Suomen saariston öljyntorjunnan kehittämisestä
- 369 Laine ym.: Asuntojen perusparannuslainten määrän lisäämisestä
- 370 Laine ym.: Turun ja Porin läänin asuntolainakiintiön korottamisesta
- 371 P. Leppänen ym.: Peltitölkkiä kierrätyksen tehostamisesta
- 372 Lindqvist ym.: Päijänne-keskuksen toteuttamisesta
- 373 Myller ym.: Kolin kansallispuiston kehittämistä
- 374 Myller ym.: Vuokra-asuntojen tuotannon lisäämisestä
- 375 Mäkelä ym.: Vihtajärven puhdistamisesta
- 376 Mäkelä ym.: Asuntojen järjestämisestä asunnottomille
- 377 Mäkelä ym.: Kuntien myöntämiä avustusluonteisia peruskorjauslainsäädännön koskevan järjestelmän tehostamisesta
- 378 Mäkelä ym.: Osamaksuasuntojen rakentamisesta nuorille pareille ja pienituloisille
- 379 Mäkipää ym.: Pohjajoen ja Noormarkunjoen kunnostamisesta
- 380 Nyby: Luonnonsuojelualueiden ostamisesta Vaasan läänissä
- 381 Polvi: Eräiden vesihuoltohankkeiden toteuttamisen nopeuttamisesta
- 382 Polvi: Ahmon—Kirmajärven vesistön kunnostuksesta
- 383 Renlund ym.: Roskaamisen vähentämiseksi tarvittavista toimenpiteistä
- 384 Riihijärvi: Taloudellisiin vaikeuksiin joutuneiden asunovelallisten aseman helpottamisesta
- 385 Riihijärvi: Huonokuntoisten asuntojen korjaamisen tehostamisesta maaseudulla
- 386 Rimmi: Lempäälän happotervakaato- paikkojen ympäristövaikutusten selvittämisestä
- 387 T. Roos ym.: Kokemäenjoen vesistön moninaiskäyttösuunnitelman laatimisesta
- 388 T. Roos ym.: Erillisen määrärahan osoittamisesta vanhusten asuntoihin
- 389 Saario ym.: Padasjoen kestävä kehityksen projektin toteuttamisesta
- 390 Tennilä: Valtion asunotankin perustamisesta
- 391 Toivonen ym.: Ympäristölaboratorion perustamisesta Lahteen
- 392 Ukkola: Oulun vesi- ja ympäristöpiirin aluelaboratorion laajentamisesta
- 393 Vanhanen ym.: Asumisen tukijärjestelmien selkeyttämisestä
- 394 Vehkaoja: Ympäristöinstituutin perustamisesta Vaasan läänin
- 395 Väistö: Maanomistajan oikeussuojan parantamisesta suojelualueita perustettaessa
- 396 Väistö: Eräiden vesihuoltohankkeiden toteuttamisesta Pohjois-Karjalassa

Esitellään:

S.

14) Hallituksen esitys n:o 8 Venäjän federaation kanssa suhteiden perusteista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä 461

15) Hallituksen esitys n:o 9 Venäjän federaation kanssa yhteistyöstä Murmans-

kin alueella, Karjalan tasavallassa, Pietarissa ja Leningradin alueella tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

16) Hallituksen esitys n:o 10 laiksi kansainvälisistä kehitysluotoista annetun lain kumoamisesta

17) Hallituksen esitys n:o 11 laiksi osakeyhtiölain muuttamisesta

18) Hallituksen esitys n:o 12 laeiksi sairausvakuutuslain 61 ja 64 §:n ja kuntoutusrahalain muuttamisesta

19) Hallituksen esitys n:o 13 laiksi Martinselkosen luonnonsuojelualueesta

20) Hallituksen esitys n:o 14 laeiksi kansanedustajain vaaleista annetun lain ja kunnallisvaalilain muuttamisesta

21) Hallituksen esitys n:o 15 arpajaisverolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

22) Hallituksen esitys n:o 16 laiksi maan ulkomaankaupan ja taloudellisen kasvun turvaamisesta annetun lain muuttamisesta

23) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 5 laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta

24) Eduskunnan palkkavaltuuskunnan toimintakertomus vuodelta 1991 (K 1)....

Toinen käsittely:

25) Ehdotukset laeiksi tullitariffilain liitteinä olevien tullitariffin ja teollisuustulliluettelon muuttamisesta ja tuontimaksulain sekä sen liitteinä olevien tuontimaksu-
taulukon ja teollisuusetuluettelon muuttamisesta

Hallituksen esitys n:o 231/1991 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 6

26) Ehdotus laiksi eräiden elinkeinoalojen valtioneuvostokausista annetun lain muuttamisesta

S. Hallituksen esitys n:o 236/1991 vp
Talousvaliokunnan mietintö n:o 4

472 Puhetta johtaa ensimmäinen varapuhemies Paakkinen.

„ Nimenhuudossa merkitään poissa oleviksi edustajat E. Aho, R. Aho, Alaranta, Alho, Andersson, Astala, Biaudet, Helle, Karhunen, Kautto, Laakso, Laurila, P. Leppänen, Myller, O. Ojala, Pokka, Polvi, Polvinen, E. Rehn, O. Rehn, Rimmi, Rinne, T. Roos, Seppänen, Tennilä, Tuomioja, Urpilainen, Wahlström ja Vähäkangas.

„ Nimenhuudon jälkeen ilmoittautuvat edustajat Kautto ja Laurila.

473 Ilmoitukset:

Lomanpyynnöt

„ Vapautusta eduskuntatyöstä saavat tästä päivästä virkatehtävien vuoksi ed. E. Aho ja yksityisasioiden vuoksi edustajat Andersson, Helle, Karhunen, Kautto, Laakso, P. Leppänen, O. Ojala, Polvi, Polvinen, O. Rehn, Rimmi, Seppänen, Tennilä, Wahlström ja Vähäkangas sekä tämän kuun 25 päivään virkatehtävien vuoksi ed. E. Rehn.

„ Uusi hallituksen esitys

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että tasavallan presidentin kirjelmän ohella tältä päivältä on eduskunnalle saapunut hallituksen esitys n:o 17, joka on nyt edustajille jaettu.

459 Kirjalliset kysymykset

Ensimmäinen varapuhemies: Ilmoitetaan, että eduskunnalle ovat, puhemiehelle osoitettuina, saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin n:ot 440 ja 441, molemmat vuoden 1991 valtiopäiviltä, sekä n:ot 6 ja 25.

Nämä kysymykset vastauksineen on nyt jaettu edustajille.

Päiväjärjestyksessä olevat asiat:

Muutoksia päiväjärjestykseen

Ensimmäinen varapuhemies: Päiväjärjestykseen tehdään seuraavat muutokset: Ensin käsitellään 25) ja 26) asia, sen jälkeen 14)—24) asia ja lopuksi 1)—13) asia.

25) Ehdotukset laeiksi tullitariffilain liitteinä olevien tullitariffin ja teollisuustulliluettelon muuttamisesta ja tuontimaksulain sekä sen liitteinä olevien tuontimaksutaulukon ja teollisuusetuluettelon muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 231/1991 vp
Valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 6

Ensimmäinen varapuhemies: Käsitteilyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö n:o 6. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotusten yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelua ei synny.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta

ensimmäisen lakiehdotuksen tullitariffin I osan 3. ja 4. ryhmä, II osan 6.—11. ryhmä, III osan 15. ryhmä, IV osan 19.—22. ryhmä, V osan 25. ryhmä, VI osan 28., 34. ja 35. ryhmä, VIII osan 42. ryhmä, XI osan 61. ja 62. ryhmä, XII osan 64. ryhmä, XIV osan 71. ryhmä, XVI osan 84. ja 85. ryhmä, XVII osan 87. ryhmä, XVIII osan 90. ja 92. ryhmä, XX osan 95. ryhmä ja XXI osan 97. ryhmä sekä teollisuustulliluettelo, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike sekä

toisen lakiehdotuksen 3 a §, tuontimaksutaulukko ja teollisuusetuluettelo, voimaantulosäännös, johtolause ja nimike.

Lakiehdotusten toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

26) Ehdotus laiksi eräiden elinkeinoalojen valtiontakauksista annetun lain muuttamisesta

Toinen käsittely
Hallituksen esitys n:o 236/1991 vp
Talousvaliokunnan mietintö n:o 4

Ensimmäinen varapuhemies: Käsitteilyn pohjana on talousvaliokunnan mietintö n:o 4. Ensin sallitaan asiasta yleiskeskustelu, sen jälkeen ryhdytään lakiehdotuksen yksityiskohtaiseen käsittelyyn.

Yleiskeskustelu:

Ed. Louekoski: Rouva puhemies! Edustajien kannalta saattaa näyttää siltä, että käsiteltävä asia on kovin kapea-alainen ja rutiininomainen, melkein sellainen, johon ei keskustelussa huomiota kannattaisi kiinnittää.

Valiokunnan käsitteilyn aikana kuitenkin valiokunta tuli toisenlaisiin näkemyksiin asian tärkeydestä. Tämä hallituksen esitys nimittäin liittyy sarjaan muita hallituksen esityksiä, joissa on ollut johtavana ajatuksena lisätä valtion vastuuta riskinotossa yritystoiminnan rahoituksen osalta. Vastikään hyväksyimme täällä Kera-lain muutoksen, jossa oli saman kaltainen sisältö kuin nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Erinäisissä muissakin yhteyksissä tämän kevään ja viime syksyn aikana olemme lisänneet valtion takausvaltuuksia yksityisen yritystoiminnan osalta.

Tämä on tietenkin aika luonnollinen kehitys laman aikana, mutta huolestuttavaksi tämän esitysten sarjan tekee se perussy, josta esitykset johtuvat. Se on nimittäin Suomen rahalaitosten riskinottohalun ja riskinottoakyvyn puute. Toisin sanoen näissä esityksissä hallitus ja eduskunta ovat ikään kuin pakon edessä ottamassa valtion kontolle sellaisia vastuita, joita aikaisemmin korkeasuhdanteen aikana ei ollut tarpeen ottaa.

Valiokunta toteaa mietinnössään huolestuneena sen, että valtion vastuut yritystoiminnan rahoituksesta näyttävät nopeasti kasvavan, kun pankkien vastuunottoakyky on erittäin huolestuttavassa tilassa. Halusin tämän painokkaasti sanoa, ennen kuin lyömme lukkoon sinänsä järkevän ja oikeaan suuntaan tässä pakottavassa tilanteessa tähtäävän hallituksen esityksen.

Jatkan vielä sen verran, että pankkien tilanne tällä hetkellä on niin huono, että ilmeisesti hyvin lähiaikoina joudumme katselemaan yritystoi-

mintaa aivan uudesta näkökulmasta, siitä näkökulmasta, millä tavalla valtio joutuu tukemaan pankkien toimintaa yleisestikin. Tässä voi vertailukohtana pitää erästä laskelmaa, joka liittyy pankkien vakavaraisuuteen. Kun pankkien tappiot viime tilikaudelta ovat nousseet, tekisi mieli sanoa, käsittämättömän suuriksi, riskit ovat toteutuneet erittäin suurinumeroisina, on tultu tilanteeseen, jossa pankit joutuvat katselemaan omaa kannattavuuttaan aivan uusien näköalojen valossa ja huolehtimaan siitä, että niiden vakavaraisuussäännösten vaatimukset tulevat vastaisuudessaakin täytetyiksi.

Meillä on voimassa ns. Bis-järjestelmä vakavaraisuudessa, joka tarkoittaa sitä, että vakavaraisuuden aste on 8 prosenttia. Voidaan tehdä helposti laskelma, että jos vakavaraisuusasiassa nousee esille epäilyksiä esimerkiksi niin, että pankkien oman pääoman aleneminen riskirahoituksen puolella on miljardin luokkaa, se merkitsee pankin luotonantokyvyssä noin 12,5-kertaista määrää rahoitusta yritystoiminnalle. Kun yritykset pankeilta rahoitusta saavat, ne eivät perinteisen varovaisen pankkien lainanantotavan mukaan saa 100:aa prosenttia lainoitusta, vaan niillä täytyy olla jotakin sijoittaa omastakin pussista. Niinpä voi tehdä helposti sellaisen laskelman, että miljardin pudotus pankkien vakavaraisuustilanteesta tai riskinottoakyvyssä merkitsee esimerkiksi 15 miljardin pudotusta niiden yritysten riskinottoakyvyssä, jotka suomalaisille työtä antavat.

Tämä tilanne on nyt ajankohtainen ja huolestuttava, ja toivon, että kansanedustajat tähän yksityiskohtaan esimerkiksi nyt käsiteltävänä olevan lain yhteydessä kiinnittävät riittävästi huomiota. Minä en halua mitenkään erityisesti pelotella, vaan kuvata, mikä tilanne on. Meidän talouskriisimme eräs tämän hetken tärkeimpiä kysymyksiä on rahamarkkinoiden vaikea tilanne.

Ed. Laine: Rouva puhemies! Kuten ed. Louekoski äsken totesi, eduskunta on käsitellyt useita saman kaltaisia asioita. Ed. Louekoski muistutti Kera-laista, ja sen ohella aivan hiljattain käsiteltiin myös hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen Vientiluotto Oy:n korkotuesta, valuuttaturssitappioiden korvaamisesta ja antolainauksen valtion takauksista annetun lain muuttamisesta. Samoin on olemassa hallituksen esitys vientitakuulain 2 a ja 3 §:n muuttamisesta. Nämä liittyvät siis samaan sarjaan, ja mielestäni se johtopäätös, ajatus, jonka ed. Louekoski esitti

ja joka itse asiassa on valiokunnan mietintöön kirjattu, oli täsmälleen oikea.

Nyt kun hallitus siis ehdottaa takausluottojen ja vastuusitoumusten samanaikaisesti voimassa olevan yhteismäärän korottamista 1 000 miljoonasta 3 000 miljoonaan, niin tässäkin suhteessa esitys on edellä mainittujen kaltainen.

Valiokunnassa käydyssä keskustelussa kiinnitettiin huomiota siihen, että kun nyt laajennetaan takausluottojen myöntämisaluetta myös suurempiin yrityksiin, niin se ei saa johtaa siihen, että pienten ja keskisuurten yritysten asema tästä johtuen tulisi kärsimään. Valiokunnan kanta näkyy mietinnössä, ja olen siis tuon mietinnön huomautuksen ja lausuman kannalla.

Mietintöön liittyi ed. Paloheimon vastalause. Ymmärrän, että ed. Paloheimo on tavoitellut samaa tarkoitusta kuin valiokunta mietinnössään. Siitä, että ed. Paloheimo esittää pienten ja keskisuurten yritysten osuudeksi vähintään puolta, minulle syntyy sellainen pelko, että tästä tulee yläraja. Valiokunta tarkoitti mielestäni sitä, ettei pienten ja keskisuurten yritysten suhteellinen osuus saisi heikentyä. Olen siis siinä käsityksessä, että valiokunnan kirjaama mietintö on pienten ja keskisuurten yritysten kannalta parempi ja myönteisempi kuin ed. Paloheimon vastalauseessa esitetty ehdotus.

Ed. Louekoski kiinnitti huomiota äsken rahalaitosten tilaan. Asiasta on mainittu valiokunnan mietinnön kannanotoissa. Toivon kuitenkin kovasti sitä, että kannanottoa, jonka valiokunta on mielestäni hyvässä tarkoituksessa kirjannut, ei hallitus ymmärtäisi siten, että nyt pitää ryhtyä maamme pankkeja ja rahalaitoksia valtion varoin tukemaan. Jos hallituksen piirissä suunnitellaan tältä osin jotakin toimia, niin omana evästyksenäni esitän, että kaikki sellaiset toimet suunnattaisiin pankkien asiakkaisiin eikä suinkaan pankeille ja rahalaitoksille. Tämän sanon vain siinä käsityksessä, että hallituksen tai Suomen Pankin piirissä saattaa olla jotain tämän kaltaisia suunnitelmia.

Yleiskeskustelu julistetaan päättyneeksi.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä hyväksytään keskustelutta 1—4 §, voimaantulosäännös, johdolauselä ja nimike.

Lakiehdotuksen toinen käsittely julistetaan päättyneeksi.

14) Hallituksen esitys n:o 8 Venäjän federaation kanssa suhteiden perusteista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin ulkoasiainvaliokuntaan.

Tämän asian yhteydessä sallitaan keskustelu myös päiväjärjestyksen 15) asiasta.

Keskustelu:

Ed. Haavisto: Arvoisa puhemies! Esitellyssä ovat nyt sekä sopimus suhteiden perustasta Venäjän federaation kanssa että sopimus Suomen ja Venäjän lähialueiden yhteistyöstä. Tuon esiin muutaman näkökohdan sekä itse sopimuksesta että Suomen ja Venäjän suhteista tällä hetkellä.

Venäjä-sopimuksen alku oli tarve uudistaa Neuvostoliiton kanssa voimassa ollut yya-sopimus. Tämän uudistamisprosessin kestäessä toinen sopijapuoli eli Neuvostoliitto lakkasi olemasta ja jäljelle jäi Venäjä. Jälkiviisauden valossa yya-sopimuksen kanssa elettiin liian pitkään. Kun yhteiskunnallinen myllerrys Neuvostoliitossa oli jo käynnissä, oli varsin kiusallista, että Suomella ja Neuvostoliitolla oli voimassa sopimus, joka sisälsi sotilaallisten konsultaatioiden mahdollisuuden. Kylmä rinki syntyi viimeistään viime vuoden elokuussa, kun vallankaappausyritys Neuvostoliitossa toi silmännähtäväksi mahdollisuuden, että itänaapurinamme on taas totaaliarinen valtio.

On myös paikallaan kysyä, onko todellista tarvetta nyt esiteltäviin sopimuksiin vai riittäisikö yksinkertaisesti, että Venäjän-suhteemme perustuisi samanlaiseen hyvään yhteistyöhön kuin vaikkapa Ruotsi- tai Saksa-suhteemme ilman erillisiä sopimuksia. Vastauksena tähän on esitetty vain, että Neuvostoliitolla ja nyt Venäjällä on ollut tapana järjestää suhteensa tämän kaltaisiin sopimuksiin myös muihin länsimaihin, mm. Ranskaan, Saksaan ja Espanjaan. Hyväksyttäneen se perusteeksi.

Keskeistä on kuitenkin, että sopimuksesta on nyt pois sotilaallinen konsultaatiokysymys, joka on rasittanut Suomen ulkopoliittikkaa koko toisen maailmansodan jälkeisen ajan ja kiusallisesti varjostanut myös omaa määritelmäämme ulkopoliittikkamme puolueettomuudesta. Sotilaallinen liittoutuminen Neuvostoliiton kanssa, joka yya-sopimuksen sotilasartiklojen toteuttamises-

ta olisi saattanut seurata, olisi tietenkin ollut aivan muuta kuin puolueettomuutta.

Uuden sopimuksen 4 ja 5 artikla korostavat Etykin ja YK:n periaatteita ja niiden tarjoamia konfliktien ratkaisukeinoja. Näin on siirrytty normaaliaikaan myös Suomen ja Venäjän suhteissa.

Sekä yleissopimuksessa että lähialuesopimuksessa on voimakas ympäristöpainotteisuus. Yleissopimuksen 8 artikla korostaa ympäristöyhteistyötä ja kestäväen kehityksen periaatetta. Lähialuesopimuksen 2 artiklassa mainitaan paitsi ympäristöyhteistyö yleensä myös ydinvoimailouden turvallisuuden parantaminen erityisesti. Kuolan reaktorit ja Sosnovyi Borin neljä Tshernobyl-tyyppistä ydinvoimalaa Suomen välittömässä läheisyydessä Suomenlahden rannalla merkitsevät poikkeuksellisen suurta uhkaa väestölle sekä näillä alueilla että Suomessa. On selvää, että Suomen voimavarat eivät yksin riitä siihen apuun, jota Venäjällä tarvitaan ydinturvallisuuden parantamiseksi ja vaarattomampiin energialähteisiin siirtymiseksi. Lähialueidemme ympäristökysymyksiä onkin pidettävä esillä kaikissa neuvottelupöydissä niin EY:ssä kuin kansainvälisissä rahoituslaitoksissa. Se on Suomen kansallisen edun mukaista.

Talouslyhteistyö lähialueidemme kanssa on lähtenyt liikkeelle natisten. Venäjän puolelta lainsäädäntö, mm. kiinteistö- ja maanomistus sekä verotusta ja valuuttojen tuloutusta koskeva lainsäädäntö, ei ole kunnossa sen enempää kuin hallintokaan näissä kysymyksissä. Pioneerityötä tekevät yhteisytykset ovat vaikeuksissa, ja uusia suuria investointeja ei uskalleta tehdä. Suomen hallituksen tulisi nykyistä selkeämmin ilmaista Venäjän hallitukselle ja viranomaisille, mitkä ovat käytännön vaikeudet suomalaisten yrittäjien ja yritysten kannalta lähialueillamme. Monet näistä yrittäjistä kokevat jääneensä yksin vaikeuksineen.

Olisi ehkä paikallaan myös kehittää suurempia yhteisprojekteja, joissa myös vaikeudet olisivat paremmin hallittavissa. Viipurin rappiotilasta ollaan yhtä mieltä niin Suomessa kuin Venäjälläkin. Eikö olisi paikallaan esimerkiksi uuden lähialuesopimuksen puitteissa käynnistää erillinen Viipuri-projekti, johon suurempi joukko suomalaisia yrityksiä kytkeytyisi. Projektiä käynnistettäessä voitaisiin Suomen ja Venäjän kesken yhteisesti selvittää, millaisella erityislainsäädännöllä Viipurin talousalueella tällainen projekti olisi toteutettavissa. Valtiovallan pitäisi esimerkiksi tällaisia projekteja tukemalla auttaa

niitä yrityksiä ja kansalaisia, joilla on halua ja energiaa lähialueyhteistyön konkreettiseksi toteuttamiseksi.

Arvoisa puhemies! Uuden yleissopimuksen 10 artikla on poikkeuksellisen kiinnostava. Siinä sopijapuolet sitoutuvat tukemaan suomalaisten ja suomensukuisten kansojen ja kansallisuuksien omaperäisyyden säilyttämistä Venäjällä ja vastaavasti Venäjältä peräisin olevien omaperäisyyttä Suomessa. Lisäksi ne sitoutuvat suojelemaan toistensa kieliä, kulttuuria ja historian muistomerkkejä.

Venäjällä asuvien suomalaisten ja suomensukuisten kansojen nykytilannetta ei liene missään kartoitettu. Näitä kansojahan ovat ainakin karjalaiset, tverinkarjalaiset, inkeriläiset, vepsäläiset, saamelaiset, mordvalaiset, tsheremissit, votjakit, syrjäänit, ostjakit ja vogulit. Monille näistä kansoista uhka oman kielen ja kulttuurin häviämistä on äärimmäisen ajankohtainen. Esimerkiksi Kalininin ympäristössä asuvilla tverinkarjalaisilla ei ole ollut käytössä oman kielen aapista sen jälkeen, kun Stalin 30-luvun loppupuolella keräytti kirjat ja poltatti ne. Monilla muillakin alueilla omakielinen opetus on mahdotonta aapisten ja kirjojen puuttuessa. Suomessa tulisikin nyt tiivistää kulttuuriyhteistyötä suomensukuisten kansojen kanssa ja tarvittaessa auttaa myös esimerkiksi aapisten, koulukirjojen ja muun kirjallisuuden painattamisessa näille sukulaiskansoille.

Myös tarve ympäristöyhteistyöhön ja humanitaariseen apuun näillä alueilla on suuri. Uuden Venäjän-sopimuksen 10. artiklan perusteella olisikin nyt sovittava Venäjän kanssa konkreettisesti siitä, miten suomensukuisten kansojen tilanne kartoitetaan ja käytännön yhteistyö saadaan liikkeelle.

Arvoisa puhemies! Aivan lopuksi puutun ajankohtaiseen keskusteluun, joka on syntynyt Venäjän nimitettyä suurlähettiläkkeeseen Helsinkiin Juri Derjabinin, vanhan Suomen-tuntijan, joka maassamme on paremmin tullut tunnetuksi nimimerkki Komissarovina. Derjabinin nimityksestä on pyritty lukemaan ajan merkkejä siitä, millaiset Suomi-suhteet Venäjä haluaa 90-luvulla kehittää. Ainakin oma ensivaikutelmani oli hämmäntynyt, kun suhteita tulee nyt rakentamaan mies, joka aikanaan nousi symboliksi Suomeen tiukasti suhtautuvasta Neuvostoliitosta. Hän ei millään tavoin silloin välitellyt maamme sisäisiin asioihin puuttumista. Derjabinilla on menneisyytensä valossa todellakin näytön paikka. Toivottavasti ne piirit, jot-

ka eniten vanhojen muistojensa valossa ilahtuivat siitä, että Venäjä lähettää tänne mahdollisesti uuden isähahmon, kokevat näissä odotuksissaan pettymyksen.

Arvoisa puhemies! Nyt solmittavien sopimusten valossa olemme tekemisissä uuden, eurooppalaisen ja demokraattisen Venäjän kanssa. Kehittykseen Suomen ja Venäjän yhteistyö niin, että tämäkin yhteistyö tukee juuri näitä elementtejä.

Ed. Aittoniemi (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sain sen käsityksen, että ed. Haavisto tietyllä tavalla pitkin hampain hyväksyy yleissopimuksen. Tiedän, että meidänkin ryhmässämme on sellaisia näkemyksiä, että sitä ei ole ehkä hyväksyttävä. Henkilökohtaisesti olen sitä mieltä, että ottaen huomioon Venäjän ja entisen Neuvostoliiton suunnassa olevan poliittisen kulttuurin, joka hyvin pitkälti on sellaisiin sopimuksiin nojautunut kuin meilläkin on ollut 50 vuotta entisen Neuvostoliiton kanssa, ja kun niin kuin ed. Haavistokin mainitsi myös Venäjällä on vastaavia sopimuksia Keski-Euroopan suurten valtioiden kanssa, näkisin, että ei tätä sopimusta nyt niin punaisena vaatteena kannata nähdä. Tämä on tietynlaista irtautumista Venäjälle ja itsellisyyteen pyrkimistä. Kuitenkin olemme samanaikaisesti menossa vielä pahempaan liemeen eli Euroopan yhteisöön, josta tulee aikanaan liittovaltio ja meistä Saksan takamaa. Sitä meidän pitäisi mieluumminkin varoa.

Mitä tulee pykälään sotilaallisesta konsultaatiosta, sehän ei tietysti sovi tällaiseen sopimukseen siitä syystä, että meitä ajetaan kuin käärmettä pyssyyn Euroopan yhteisöön. Jos näin onnettomasti tulee käymään, me olemme tulevaisuudessa sotilasliitossa, jossa sotilaallisia taustoja hoitelee nimenomaan Atlantin liitto, Nato, ja me olemme silloin tiukasti kiinni sotilaspoliittisesti, vaikka ministeri Väyrynen vielä yrittää selittää, että me olemme sitoutumattomia ja puolueettomia. Emme me voi olla, kuten liittokansleri Kohl sanoi taannoin, viikko sitten. Puolustustoiminta Euroopan unionissa tulee tapahtumaan Atlantin liiton ja Naton kautta ja sillä siisti. Mehän olemme siinä korviamme myöten liemessä. Näin ollen konsultaatiopykälät luonnollisestikaan eivät olisi sopineet Venäjän suunnassa tähän sopimukseen.

Ed. Kasurinen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Haaviston sinänsä ansiokkaaseen puheenvuoroon eräitä tarkennuksia. Kun ed. Haavisto puhui lähialueiden sivis-

tyksellisestä ja koulutuksellisesta yhteistyöstä, tältä osin haluan todeta, että nimenomaan koulukirjallisuuteen liittyvän painatus- ja toimitustyön osalta meillä on ollut jo aikaisemman, edellisen hallituksen aikana hyvin tiivis yhteistyö. Tämän yhteistyön tuloksena olemme saaneet käyttöön mm. koululaisille koulukirjoja. Tästä vain tulee jatkossakin huolehtia, että tämän tyyppistä yhteistyötä vahvistetaan ja voimistetaan ja tarjotaan näin ollen myös sivistyksellisiä mahdollisuuksia omilla äidinkiellillä lähi-alueillamme.

Ed. H a a v i s t o (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitän ed. Kasurista täsmennyksestä. On totta, että Suomella on ollut jonkin verran yhteistyötä nimenomaan lähialueilla ja Karjalan suunnassa tällaisessa. Mutta kohdassa, johon viittasin, puhuin sukulaiskansoistamme, jotka eivät ole lähialueillamme, vaan niitähän on myös hyvin syvällä Venäjällä. Ainakin itse saamani tiedot, joita koetin vielä tarkistaa, kertoivat, että monilla näistä on akuutti pula omakielisestä kirjallisuudesta.

Ed. J u r v a : Arvoisa puhemies! Pitkäaikainen arvostamani kansanedustaja Veikko Vennamo on Suomen Uutiset-nimisessä poliittisessa viikkolehdessä avoimesti ja julkisesti kysynyt, onko Suomen eduskunta edelleen vain diktatuurivallan kyltti ja juoksupoika sekä vieraan vallan palvelija vai vapaata Suomen kansaa edustava korkein elin, kuten perustuslaki säätää. (Ed. Laine: Vennamolla on vilkas mielikuvitus!) — Täytyy olla. — Veikko Vennamon mukaan edelleen noudatetaan Urho Kekkosen ajan eduskuntaa halventavaa menettelytapaa, että presidentti päättää eduskunnasta välittämättä mutta eduskunta nöyrästi vahvistaa presidentin teot viimeistä piirtoa myöten aivan kuin eduskunta muka olisi maamme korkein päättävä elin, niin kuin perustuslaki vaatii.

Miksi maamme johto on unohtanut Suomen oikeudet ja yhä kumartele Moskovan edessä, vaikkei mikään hajonneen Neuvostoliiton maa, ei myöskään Venäjä, uhkaa Suomea? Moskovan nöyristely on iskostunut niin syvälle maamme poliittiseen kermaan, että Neuvostoliiton ollessa viime elokuun vallankaappausrytyksen jälkeen hajoamistilassa Suomi aloitti omasta pyynnöstään sopimusneuvottelut hyvästä naapuruudesta ja yhteistyöstä, kun vuoden 1948 täysin erilaisissa olosuhteissa solmittu ystävyys-, yhteistyö- ja keskinäinen avunantosopimus oli käytännössä

menettänyt merkityksensä. Neuvostoliiton todellisuudessa jo hajottua Suomi vielä 13. joulukuuta 1991 oli valmis allekirjoittamaan kiireessä neuvottellun uuden sopimuksen, jonka 4 artiklassa Suomi olisi sitoutunut säilyttämään nykyiset rajat.

Neuvostoliiton hajottua ja Venäjän federaation käytännössä itsenäistyttyä Suomen ulkopoliittinen johto tahtoi Moskovan nöyristelyssään jatkaa yya-sopimuksen kaltaista pakkosopimusta Neuvostoliiton asemesta nyt Venäjän federaation kanssa. Itse asiassa ulkoministeri Väyrynen sopi Venäjän federaation ulkoministerin Andrei Kozyrevin kanssa sopimuksesta jo 11. syyskuuta 1991 eli ennen kuin ministeri Väyrynen sopi Neuvostoliiton silloisen ulkoministerin Boris Pankinin kanssa 22. syyskuuta 1991 uudesta yya:ta korvaavasta sopimuksesta.

Nöyristelypolitiikan huipennus on kuitenkin se, että Suomen ja Venäjän välinen sopimus suhteiden perustasta on 20. tammikuuta ilman eduskunnan siunausta allekirjoitettuna lähes sanatarkasti kopio sopimuksesta hyvästä naapuruudesta ja yhteistyöstä Neuvostoliiton kanssa. Rajojen säilyttäminen on vain siirtynyt 3 artiklaksi.

Kuten Veikko Vennamo on todennut, vaikka eduskunta ei ollut rajanluovutusta hyväksynyt, hyvien asioiden joukkoon ututettiin Moskovan pakkorauhan rajasopimus, jolla Suomelta riistettiin elintärkeitä alueita. Historian tosiasiat ja Suomen oikeus Karjalaan pantiin sivuun maamme elinedut ja oikeudet unohtaen. Tästä on syytettävä maamme johdon heikkoutta. Kuitenkin Suomen ulkopoliittisen johdon täytyy tietää, että kansainväliset väkivallan sanelemat pakkosopimukset eivät enää ole sitovia eivätkä päteviä. Suomella on siis sekä moraalinen että kansainvälinen oikeus saada pakkoluovutettu Karjala takaisin haltuunsa Eurooppaa uudelleen järjestettäessä ja toisen maailmansodan vääryksiä poistettaessa.

Suomen ja Venäjän välisten suhteiden perusteiden sopimuksen asemasta Suomen olisi täytyntä aloittaa yhdessä Viron tasavallan kanssa neuvottelut Venäjän federaation kanssa näiden kolmen valtion vuonna 1920 keskenään sopiman ja hyväksymän Tarton rauhan rajojen palauttamisesta. Tarton rauhan rajojen palauttamisneuvottelut voivat tietysti käynnistyä Etykin päätösasiakirjan mukaisesti. Nämä rajaneuvottelut Suomen, Viron ja Venäjän kesken olisi kuitenkin pitänyt aloittaa ja saattaa päätökseen ennen mitään Venäjä-sopimusta.

Arvoisa puhemies! Koska hallituksen esitys eduskunnalle Venäjän federaation kanssa suhteiden perusteista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä edellyttää eduskunnan suostumusta koko sopimuksen osalta sitä miltei osin enää muuttamatta tai korjaamatta, tulenkin asian myöhemmässä käsittelyssä ehdottamaan sopimukseen sopimattoman 3 artiklan vuoksi, että eduskunta ei hyväksy sopimusta eikä kannata sen ratifiointia, koska sopimus olisi voimassa kymmenen vuotta. Pakkoluovutetut alueet ja Tarton rauhan rajojen palauttaminen eivät voi odottaa kymmentä pitkää vuotta.

Ed. M ä k e l ä : Arvoisa puhemies! Nyt esillä olevat hallituksen esitys Suomen ja Venäjän väliseksi sopimukseksi suhteiden perusteista ja esitys sopimukseksi maittemme välisestä yhteistyöstä Murmanskin aluetta, Karjalan tasavaltaa sekä Pietaria ja sen lähialueita koskien ovat pääosin laaditut, kuten hallitus ilmoittaa, Suomen tekemien luonnosten ja ehdotusten pohjalta.

Hallitus katsoo Suomen ja Venäjän välisen sopimuksen rakenteensa ja sisältönsä osalta kuuluvan niihin uuden sukupolven poliittisiin yhteistyösopimuksiin, joita entinen Neuvostoliitto ja nyt Venäjän federaatio on solminut monien muiden Euroopan maiden kanssa. Hallitus kertoo samalla Suomen ja Venäjän välisen sopimuksen olevan ensimmäinen valtiosopimus, jonka Venäjän federaatio on tehnyt vieraan valtion kanssa.

Kun hallitus esityksensä perusteella lisäksi viittaa vielä YK:n, Etykin ja uutta Eurooppaa koskevan Pariisin peruskirjan yleviin periaatteisiin, uskoisi Suomen ja Venäjän välillä nyt solmitun sopimuksen sisältönsä puolesta aloittavan täysin uudenlaisen sopimuskäytännön Suomen ja sen itänaapurin välillä. Kylmän sodan aikana tehdyn yya-sopimuksen uskoisi jääneen niin sisältönsä kuin jäätävän henkensä puolesta lopullisesti historiaan.

Valittavasti näin ei ole käynyt, vaan Suomi on solminut Neuvostoliiton perillisen Venäjän kanssa aineksiltaan pitkälti samantapaisen sopimuksen kuin Suomen puolueettomuuden tulkinnoille vaikeuksia aiheuttanut yya-sopimus oli. Erona on vain se, että uusi sopimus on eräiltä osiltaan yya-sopimukseen verrattuna paljon tulkinvaraisempi ja tässä mielessä Suomelle selvästi epäedullisempi.

Arvoisa puhemies! Uuden sopimuksen 3 artikla käsittelee Suomen ja Venäjän välistä rajaa.

Sopimuksen mukaan osapuolet sitoutuvat säilyttämään yhteisen rajansa hyvän naapurisuuden ja yhteistyön rajana Etykin päätösasiakirjan mukaisesti loukkaamattomana ja koskemattomana. Tällainen artikla merkitsee käytännössä sitä, että virallinen Suomi luopuu sopimusteitse mahdollisuuksista tarkistaa maamme itärajaa sodissa menetettyjen alueiden ja erityisesti Karjalan palauttamiseksi takaisin Suomelle. Etykissähan nimenomaan sovittiin periaatteellisesti, joskaan ei juridisesti siitä, että Etyk-valtioiden rajat ovat pyhiä ja koskemattomia ja vain rauhanomaisin neuvotteluin muutettavissa olevia. Tähän päivään mennessä yksikään Etyk-valtio ei ole pystynyt rauhanomaisesti sopimaan naapurinsa tai naapuriensa kanssa uusista rajoista. Uusia itsenäisiä valtioita sitä vastoin on syntynyt samalla, kun vanhoja sodan jälkeen väkisin synnytettyjä valtioita tai valtioliittoja on kuollut tai parhailaan kuolemassa.

Mielestäni Suomen ja Venäjän väliseen uuteen sopimukseen ei olisi pitänyt sisällyttää lainkaan raja-artiklaa. Miksi Suomi tietien tahtoen haluaa luopua mahdollisuudesta saada palautetuksi sodan julmalla vääryydellä riistetty Karjala neuvotteluteitse takaisin? Venäjä ei enää ole mikään Stalinin tai Brezhnevin aikainen diktatuurivaltio, vaikka jättivaltio edelleen onkin.

Mahdollisuudet neuvotella Karjalan takaisin palauttamisesta olisivat aivan toiset ilman tätä artiklaa. Nythän venäläiset voivat aina torjua neuvottelut huomauttamalla, että Suomi on vapaaehtoisesti tekemällään sopimuksella ilmoittanut tyytyvänsä nykyisiin rajoihin. SMP ei ole kuitenkaan luopunut toivosta, että jonakin päivänä sopimuksesta huolimatta Suomi ja Venäjä ryhtyvät neuvottelemaan meiltä vääryydellä riistettyjen alueiden takaisin palauttamiseksi.

Tässä yhteydessä on tyydytyksellä todettava, että Karjalan Liitto pitää optimismia puheenjohtajansa Rauno Meriön johdolla myös aktiivisesti yllä. Liiton neuvottelujen presidentti Mauno Koiviston kanssa on kerrottu onnistuneen hyvin, vaikkei Koivisto mitään lupauksia rajakysymyksen pikaisesta esille ottamisesta antanutkaan. Kaikki riippuu kuulemma Venäjän tulevasta kehityksestä.

Arvoisa puhemies! Toinen esillä oleva sopimus käsittelee Suomen ja Venäjän välistä yhteistyötä Murmanskin, Karjalan ja nykyisen Pietarin alueiden kanssa. Sopimukseen on kirjattu paljon kauniita ajatuksia ja toiveita lähialueyhteistyön kehittämiseksi. Hallitus korostaa sopi-

muksen sisältämän yhteistyön avustusluonnetta, koska kysymyksessä ovat Suomen rajojen ulkopuoliset alueet. Samalla hallitus muistuttaa siitä, että hankkeet eivät ole ilmaisia, vaan että Suomi on sopimuksella sitoutunut osallistumaan yhteistyön kustannuksiin.

On mielestäni selvää, ettei laman kourissa painiskelevalla Suomella ole lähivuosina taloudellisia mahdollisuuksia ryhtyä laajamittaisesti avustamaan Suomen itärajan takaisten, osin täysin rappiolla olevien alueiden kuntoon saattamista. Hallituksen olisi muistettava ulkomaita avustaessaan ja mm. kehitysyhteistyöluottoja satoja miljoonia anteesi antaessaan, ettei Suomi ole mikään taloudellinen suurvalta, jolla pitäisi todellisten suurvaltojen tapaan aina olla velvollisuuksia auttaa köyhempiä maita tai osallistua jokaiseen YK:n rauhanurvaoperaatioon. Mielestäni hallituksella ei ole oikeutta unohtaa hätää kärsiviä oman maan kansalaisia omassa innossaan osallistua jatkuvasti suomalaisten veronmaksajien varoilla kaikenlaisiin maan rajojen ulkopuolisiin köyhyyden, kurjuuden ja rappion poistamistalkoisiin.

Ahon hallituksen olisi korkea aika vakavasti paneutua esimerkiksi 350 000 suomalaisen työttömän inhimilliseen hätään sen sijaan, että ryhtyttäisiin pikaisesti huomattavia rahasummia nieleviin suurhankkeisiin Venäjän kanssa. On syytä muistaa, että Venäjä on taloudellisilta resursseiltaan ja raaka-ainevaroiltaan yksi maailman rikkaimmista valtioista, jonka talouden rappio on seurausta kommunistisesta järjestelmästä eikä siitä, että Venäjä olisi köyhä maa. En vastusta järkevää lähialueyhteistyötä sopimuksen sisältämissä puitteissa, mutta yhteistyön yksipuoliseksi maksumieheksi Suomen ei pidä suostua. Sotakorvaukset on jo kertaalleen korjokojen kanssa Neuvostoliitto-Venäjälle maksettu.

Lopuksi muutama sana Suomeen saapuvasta Venäjän uudesta suurlähettiläästä Juri Derjabinista, alias Juri Komissarovista. Olen eräässä mielessä ihmetellyt hänen Suomessa saamaansa kritiikkiä. Ei Derjabin suinkaan voi olla väitetyssä määrin syyllinen presidentti Kekkonen aikana ilmenneisiin suomettumis- ym. maamme ulkomaista kuvaa demokraattisena valtiona liianneisiin tapahtumiin aina Neuvostoliiton Suomen sisäisiin asioihin puuttumista myöten. Muistettakoon, että Juri Derjabin esitti Neuvostoliiton aikana näkemyksiään pienestä naapurivaltiosta, sen politiikasta ja poliitikoista kommunistisen suurvallan omien etujen mukaisesti ja asiansa osaavana, taitavana diplomaattina. Eivät muut-

kaan suurvallat ole suhtautumisessaan pieniin valtioihin osoittaneet ainakaan vaikeina aikoina juuri muuta kuin pelkkää oman edun tavoittelua. Sen todistaa myös maamme historia, parhaiten toisen maailmansodan aika Suomelle osoitetuine kylmine suurvaltatuulineen.

Suomen takavuosien ulkopoliittisesta kuvasta ovat vastuussa ennen kaikkea silloinen Suomen valtiojohto ja sen lipevät K-linjan poliitikot eivätkä nimimerkki Juri Komissarovin häijyt Suomea neuvovat kirjoitukset. Kyllä vastuu on ensisijaisesti niillä kotimaisilla poliitikoilla, jotka vallantavoittelussaan tai vallassa pysyäkseen suostuivat vapaaehtoisesti suurvaltanaapurin politiikan pelinappuloiksi ja nöyriksi avustajiksi tai jotka jopa itse anelivat naapurita puuttumaan Suomen sisäisiin asioihin aina presidentinvaalia myöten.

Jos Venäjän uusi Helsingin-suurlähettiläs Juri Derjabin tulee maahamme vilpittömästi niine uusine myönteisine ajatuksineen, joita hän äskettäin esitti Helsingin Sanomien laajassa haastattelussa, ei suomalaisilla ole mitään pelättävää. Derjabin ei myöskään kyseisessä haastattelussa sulkenut ovea rajakeskustelujen mahdollisuuksilta. (Ed. Gustafsson: SMP on Zhirinovskin paras apuri!) Ja jos suurlähettiläs Derjabin kruunaisi lähettiläskautensa maassamme Karjalan palauttamisella takaisin Suomelle, hän jäisi varmasti Suomen kansan mieliin luottamuksensa takaisin hankkineena pienen naapurimaan ystävänä eikä suomalaisia takavuosina pelotelleena Kremlin kaikuina.

Arvoisa puhemies! Esittämistäni eräistä kriittisistä näkemyksistä huolimatta tulen myöhemmin äänestämään hallituksen tekemien sopimuksien hyväksymisen puolesta.

Ed. Kautto merkitään läsnä olevaksi.

Ed. R a j a m ä k i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Todella oli hämmästyttävää ja osin järkyttävääkin edustajan puheenvuoroa kuunnella. Suomi on nykyiset rajat saanut raskain uhrauksin puolustustaisteluissaan viime sodissa, ja rauhansopimuksilla ne on myös paikalleen asetettu.

Kun edustaja tässä vastustaa yhteistyötä lähialueiden kanssa, niin hän vastustaa Suomen hyvin tärkeitä taloudellisia etuja vetoamalla siihen, ettei meillä olisi varaa siihen. Me tarvitsemme nimenomaan metsätaloudessa ja muu-

toinkin nimenomaan Baltian ja Karjalan alueille monipuolistuvaa yhteistyötä, ja kun hän toteaa, että siihen ei ole varaa, niin on käsittämätöntä, että hänen mielestään meillä olisi samaan aikaan varaa Karjalan eli menetettyjen alueiden jälleenrakentamiseen. Se ei ole muutama miljardin markan juttu. Se on todella mieletön projekti, jos sitä ajattelee pelkästään taloudelliselta kannalta.

Toinen asia, mikä on myös edesvastuutonta tässä on, että kun tietää Venäjän poliittisen ja taloudellisen murroksen epävarmuustekijät, kansallisuusaatteen ja sosialismin sekaantumismahdollisuudet ja Venäjän kansallisuusaatteen, hyvin aggressiivisenkin aatteen kasvumahdollisuudet, niin kyllä tämä puheenvuoro oli Zhirinovskille parasta mahdollista vaalityötä. Se oli miljoonan markan vaalityötuki.

Tapasin Petroskoin kaupunginpuheenjohtajan puheenjohtaja Koleshovin hiljattain, viime syksynä, ja hän oli huolissaan juuri tämän tyyppisistä Suomen kansan edustajien puheenvuoroista todeten, että hän pelkää, että juuri tämän tyyppisiä puheenvuoroja Venäjän taloudellisen ja poliittisen heikkouden vallitessa käytetään kansallisuusaatteen ja äärikansallissosialistisen aatteen vahvistamiseen. Tämä ed. Mäkelän puheenvuoro löytää varmasti tiensä myös Venäjän tiedotusvälineistöön.

Poliittista vastuuta pitää tuntea myös karjalaisten äänillä pelatessaan. Nimittäin kyse ei ole pelkästään vaalitaktiikasta, vaan vastuu pitäisi tuntea laajemmin.

Ed. Aittoniemi (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minä en pyri arvostelemaan ed. Mäkelän puhetta. Siinä oli hyvin paljon sellaisia aineksia, jotka itse hyväksyn, ja lähdän siitä, että neuvottelut ja pyrkimykset Karjalan saamiseksi takaisin Suomelle on pidettävä edelleen voimassa. Se on aivan selvä asia. Se on meiltä viety sodassa sekä sen jälkeisissä neuvotteluissa, sodassa, jota me emme ole itse aiheuttaneet.

Lähdän kuitenkin siitä, että missään vaiheessa erityisesti tänä päivänä uhoamalla me emme kansallisesti voita mitään, vaan meidän on pyrittävä eteenpäin maltillisesti. Tätä näkemystä olen itse esittänyt aina.

Syy, minkä vuoksi käytän tämän puheenvuoron, on se, että ainoastaan haluan todeta, että Suomen nykyiset rajat vahvistettiin rauhansopimuksessa aivan samalla tavalla kuin ed. Rajamäki tässä jo totesi. Se, että ne mainitaan tässä

uudelleen, ei estä rauhanomaisten neuvottelujen jatkamista, joita täytyy jatkaa nimenomaan siltä luottamuksen pohjalta, mikä entisen Neuvostoliiton ja nykyisen Venäjän ja Suomen välillä on pitkällä aikavälillä saatu. Pyrkimyksen Karjalan takaisin saamiseksi täytyy olla olemassa, ja sitä eivät tehdyt sopimukset, joita voidaan aina muuttaa, lopullisesti lukitse. Siitä on ilman muuta lähdettävä. Mutta meidän on erityisesti tänä aikana lähdettävä siitä, että uhoamalla ei voiteta mitään, vaan rauhallisella eteenpäin pyrkimisellä.

Kun suomalainen kansanedustaja suomalaisessa parlamentissa sanoo mielipiteensä, niin kuin ed. Mäkelä sanoi, niin turha siihen on Zhirinovskin varjoa vetää, ed. Rajamäki. Emme me täällä Zhirinovskin neuvojen mukaan toimi. Jokainen esittää oman näkemyksensä. Minä esitin nyt oman näkemykseni oikeastaan ryhmätoveria vastaan, mutta en häntä arvostellen, vaan erästä kohtaa kommentoiden, sitä, onko tämä lopullinen vai ei.

Ed. Ukkola (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Mäkelän puheenvuorossa kyllä perustelut löivät toisiaan railakkaasti korville. Ensiksi hän vaati, että Karjala pitää palauttaa. Jokainen tietää, mikä hirvittävä hinta se olisi Suomelle. Me tiedämme jo Saksan yhdistymisestä, mitä tulee maksamaan jälleenrakentaminen, luonnon saastetuhojen korjaaminen, teollisuuden uudistaminen. Suomella ei kerta kaikkiaan tällaiseen olisi varaa. Kun hän on tämän päässyt sanomasta, sen jälkeen hän alkaa arvostella sitä, että Suomi harjoittaa lähialueyhteistyötä ja lyö omat köyhänsä laimin tukemalla Neuvostoliiton lähialueilla olevia hankkeita ja antamalla rahaa esimerkiksi johonkin Suomenkin kannalta edulliseen projektiin. Minä en tämmöistä perustelujen ristiriitaa ole kyllä aikaisemmin kovin useasti tavannut.

Ed. Rajamäelle olisin sanonut, että tässä eduskunnassa saa puhua, mitä tahansa. Se on kansanedustajien oikeus. (Ed. Rajamäki: En minä keskustelua kiellä!) Se, että Karjala-keskustelua on kansalaisten keskuudessa näin kovasti käyty, johtuu ilmeisesti siitä, että Suomen ulkopoliittinen johto on tietyllä tavalla piilottanut nämä uuden Euroopan ja uuden maailman uudenaikaiset uhkakuvat, jotka myös Suomeen liittyvät ja joiden vuoksi kansalaiset ja kansanedustajat eivät ehkä käsitä, mikä on sen ulkopoliittikan perusteluna, mitä tällä hetkellä harjoitetaan.

Ed. H a s s i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Mäkelälle huomauttaisin, että Etyk-sopimuksen solmimisen jälkeen Euroopan valtioiden rajoja on muutettu rauhanomaisin keinoin. Saksa on yhdistynyt, Saksan rajat ovat muuttuneet, Baltian valtiot ovat syntyneet, myös niiden rajat ovat muuttuneet. Minä luen tämän sopimuksen 3 artiklan tarkoittavan, että tässä sovitaan, että Suomen ja Venäjän raja on hyvän naapurisuuden ja yhteistyön raja. Sen sijainnista tässä sopimuksessa ei sanota mitään.

Ed. K o s k i n e n (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen ollut kannattamassa ulkopoliittikan painopisteen siirtämistä eduskuntaan ja hallitukselle. Tämän keskustelun jälkeen harkitsen uudelleen. (Naurua!)

Tässä on mm. puututtu erityisen voimakkaasti Venäjän federaation suurlähettiläsnimitykseen. Siinähan varmasti on kansalaismielipiteellä arvostelun sijaa. Kuitenkin tulee miettiä, onko Suomen eduskunta oikea foorumi käsitellä Venäjän sisäistä päätöksentekoa tämmöisessä kysymyksessä. Siellä toivottavasti mahdollisimman kansanvaltaisesti valittu valtiojohto on tämän nimityksen tehnyt. Olisimme toivoneet ehkä toisenlaista henkilöä, mutta toivottavasti näillä nimillä yhteistyö sujuu.

Siinä, että niin kauheata huomiota kiinnitetään siihen, minkälainen diplomaatti Venäjältä Suomessa on, heijastuu tämä vanha asenne, että olisi kyse ikään kuin Venäjän tai Neuvostoliiton pääkomissaarista Suomessa. Tästähan ei enää ole kysymys. On kysymys normaalista kansainvälisestä valtioiden välisestä kanssakäymisestä, ja siinä mielessä tätä keskustelua ainakin tällaisella foorumilla kuin eduskunnassa on syytä hillitä.

Ed. R o s s i (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Mäkelän puheen johdosta haluan todeta rajoihin liittyen, kun hän totesi puheenvuorossaan, että suurin piirtein ikiajoiksi rajat ovat muuttamattomat eikä näitä voitaisi käytännössä myöskään maiden sopimusten mukaan muuttaa, että Etykin päätösiakirjahan lähtee juuri siitä, että jos maat rauhanomaisesti haluavat tarkistaa omia rajojaan, se on myös mahdollista. Näin ollen mielestäni on aivan oikein, että Suomi lähtee siitä, että naapurimaan Venäjän kanssa lähdetään Etykin periaatteista eteenpäin.

Haluan todeta samoin kuin täällä jo aiemminkin on todettu, että ei ulkopoliitikassa uholla voida asioita hoitaa, vaan tavallaan se

vanha viisaus tosiasioiden tunnustamisesta pätee tässäkin. Ei nöyristelemällä, mutta rehellisesti toisensa tunnustamalla, ongelmat löytämällä ja yhteisesti niitä ratkomalla uskoakseni Suomen ja Venäjänkin välillä voidaan päästä tuloksiin.

Kun ed. Mäkelä arvosteli rajantakaisten alueiden auttamista, niin se on mielestäni juuri oikeaa naapuripolitiikkaa tänä päivänä. Ne ongelmat, jotka ovat siellä, ovat äärettömän suuria. Jos Suomi haluaa kääntää niille selkänsä, on mahdollista, että nuo ongelmat ovat paljon suurempina meidän edessämme. Siinä mielessä kyllä on Suomen kannalta viisasta olla auttamassa kaikesta huolimatta periaatteessa maailman rikkainta valtiota. Myös ympäristökysymykset ajan myötä ovat sen tyyppisiä, että näissä yhteistyötä kannattaa tehdä. Siinä mielessä, arvoisa puhemies, tämä hallituksen esitys on aivan paikallaan.

Ed. Laurila merkitään läsnä olevaksi.

Ed. M ä k e l ä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Rajamäelle niin kuin ed. Rossillekin haluan vielä todeta, etten todellakaan vastusta järkevää lähialueyhteistyötä ympäristökysymyksissä ja muissa, mutta korostan sitä, ettei Suomesta pidä tulla pelkästään maksumies tälle yhteistyölle.

Sitten haluaisin sanoa ed. Rajamäelle, että en ymmärrä, mistä Zhirinovskin vaalityön tukemisesta ja miljoonan markan tukiaisista äsken oli kyse. En tiedä edes kenen listoille Zhirinovski on ehdokkaaksi menossakaan, joten sikäli tämä aihe on vähän vieras. Sitten sanoisin, että Zhirinovski ei ole kiinnostunut Karjalasta, vaan käsittääkseni ja hänen puheistaan päätellen koko Suomesta.

Vielä toteaisin sen, kun peräänkuulutettiin poliittista vastuutani, että todella tunnen poliittista vastuuta suomalaisia veronmaksajia kohtaan ja siksi sanoin, etten ole asettamassa Suomea maksumieheksi.

Ed. Hassille sanoisin, että kun olen puhunut Karjalan takaisinsaamisesta, olen useaan otteeseen korostanut kannanotoissani, että niin tehdään neuvotteluteitse. En ole missään vaiheessa sanonut ”rautaa rajalle” ja siitä taistelun kautta alueita takaisin lunastamaan, vaan neuvotteluteitse.

Ed. Ukkolalle haluan sanoa, kun puhuitte maksumiehistä, kuka maksaa, että Karjalan ra-

kentäminen perustuu pitkälti kansalaisten omaehtoiseen toimintaan pitkällä aikavälillä, ja mikäli olen ymmärtänyt oikein, niin ed. Ukkola on viemässä kovasti Suomea EY:hyn mukaan, ja sieltähän pitäisi saada heikkojen vaikeuksissa olevien alueiden tukea. Ehkä Karjala myös kuuluisi tämmöiseen tukialueeseen ja -vyöhykkeeseen. Olen ymmärtänyt, että Saksa maksattaa Itä-Saksan kalliin hinnan ja jälleenrakennuksen juuri EY:n kassasta, jossa me suomalaiset olemme myös maksumiehinä.

Ed. T ö r n q v i s t (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olin viime syksynä Sortavalassa eräessä neuvottelukunnan tilaisuudessa, neuvottelukokouksessa, ja otin illallispöydässä esille, millä tavalla Karjalan johdossa suhtaudutaan puheisiin siitä, kun Suomessa julkisuudessa keskustellaan, että Karjala on saatava takaisin. On aivan ymmärrettävää, että he eivät kovin myötämieleisesti katsooneet tätä asiaa. Sitten kysyin, onko tämä heidän mielestään mahdollista. Sieltä sanottiin, että kyllä se on mahdollista siinä vaiheessa, kun maailmassa ei ole enää rajoja muuallakaan.

Kaiken kaikkiaan tämä Karjala takaisin-keskustelu on minua harmittanut siitä syystä, että tässä tavallaan tulee sellainen tunne, että nyt kun Venäjä on heikoimmillaan, ristiriidat ovat syviä, Karjala on sellaisessa kaaostilassa, että siellä on pula kaikesta, niin sitten tavallaan lyödään tällä keskustelulla vyön alle. Itse en sitä hyväksy, vaan nyt pitäisi pistää jäitä hattuun Karjala-keskustelussa, auttaa Venäjää ja ennen kaikkea Karjalaa taloudellisen nousun alkuun ja auttaa näitä ihmisiä. Luulen, että ne ihmiset ovat aika hämmentyneitä, jotka Sortavalassa ja Petroskoissakin asuvat, kun saavat jatkuvasti tietoa siitä, että tällaista Karjala-keskustelua ylläpidetään.

Mitä tulee Karjalan Liiton toimiin, olen itse valtuuston varapuheenjohtaja, se kirje, joka lähti tasavallan presidentille, oli hyvin korrekti ja hyvin asiallinen. Samaa ei kyllä aina voi sanoa niistä julkisista esiintymisistä, joita Karjalan Liiton hallituksen puheenjohtaja ...

E n s i m m ä i n e n v a r a p u h e m i e s (koputtaa): Vastauspuheenvuorolle varattu aika on päättynyt!

Ed. U k k o l a (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! En malta olla sanomatta ed. Mäke-

lälle, mistä ihmeestä hän on saanut nämä EY:tä koskevat tietonsa, koska eihän tämä voi pitää paikkaansa, että Saksa maksattaa EY:llä Itä-Saksan korjaamisen, kun Saksa itse on suurin EY:n rahoittaja. Saattaa olla, että osa tulee EY:n kassasta, mutta kyllä ne ovat tietyllä tavalla Saksan rahoja, koska se on EY:ssä suurin rahoittaja. Se saa rahansa takaisin, mutta eihän se sillä tavalla maksata sitä EY:llä.

Toinen asia on, että ed. Koskinen tietyllä tavalla arvosteli, että puututaan Venäjän sisäiseen päätöksentekoon, kun keskustellaan tulevasta suurlähettilästä. Minun mielestäni tämä edustaa semmoista vanhakantaista politiikkaa, että turpa kiinni. Kyllä tässä talossa ja koko Suomessa pitää saada keskustella asioista kuin asioista.

Ed. M ä k e l ä (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ed. Ukkolalle haluaisin sanoa, että olen kuullut, että Saksa on anonut entistä Itä-Saksaa EY:n ykköstukialueeksi, jolle se saisi korvauksia. Näin Saksa on maksanut paljon, mutta viisaana kansana on osannut ottaa takaisin ja maksattaa Itä-Saksan rakentamisen EY-kassasta.

Ed. L a i n e : Rouva puhemies! Toisin kuin eräät muut puheenvuorojen käyttäjät olen sitä mieltä, että nämä kaksi hallituksen esitystä ovat tavattoman tärkeitä ja toivoakseni hyvin myönteisiä Suomen kansallisten etujen kannalta. Erityisesti toivon, että ulkoasiainvaliokunta, joka näitä sopimuksia ainakin tulee käsittelemään, kiinnittäisi huomiota siihen, miten näiden sopimusten pohjalta voitaisiin esimerkiksi Suomen ja Venäjän ja lähialueiden taloudellista yhteistyötä kehittää, luoda edellytyksiä juuri 350 000 työttömän työllistämiseen osittain näiden sopimusten avulla, kehittää mahdollisuuksia esimerkiksi Viipuri—Pietari-erityistalousvyöhykkeen käyttöön, suomalaisten osallistumiseen tällä alueella tapahtuvaan taloudelliseen yhteistyöhön.

Mitä tulee keskusteluun Venäjän uudesta suurlähettilästä Derjabinista, niin sikäli kuin olen lehdistöstä voinut havaita, valtakirja on hyväksytty, Suomi on virallisesti hyväksynyt henkilön edustamaan, enkä minä ainakaan epäile, etteikö hän ole hyvä edustaja ajatellen Suomen ja Venäjän kansojen tulevia suhteita. Olen hieman pahoillani siitä, että ed. Haavisto näki kummituksia. Olen pitänyt ed. Haavistoa rehellisten, tasapainoisten, terveiden ja edistyksellisten

ten kannanottojen esittäjänä ja sen takia hieman hämmästyin, miksi ed. Haavisto ei kiinnittänyt huomiota esimerkiksi niihin näkökohtiin, joista täällä ed. Jurva mm. Veikko Vennamon kirjoituksia lainaten kertoi li jne.

Ensimmäinen varapuhemies (koputtaa): Kaksi minuuttia on kulunut. Pyydän puhujaa siirtymään puhujakorokkeelle.

Puhuja (korokkeelta): Rouva puhemies! Minulta jäi kesken vain sellainen toteamus, että päiväjärjestyksen kohdassa 22) on esillä Suomen hallituksen esitys siitä, että Cocom-vientikieltoista liitettäisiin tavallaan Suomen lainsäädännön osaksi. Minä pelkään, että tämä toimenpide nimenomaan tulee vaikeuttamaan Suomen ja esillä olevassa sopimuksessa mainittua Venäjän ja lähialueiden välistä taloudellista yhteistyötä.

Ed. Haavisto (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puheenvuoroni lopuksi otin esiin suurlähettiläskysymyksen, toin esille tietysti vain omia ajatuksiani eli ajatukseni siitä, että kun Neuvostoliitto—Venäjä on käynyt läpi valtavan muutosprosessin, tavallaan päätyntynyt demokraattiselle uudelle tielle ja etsii selvästi 90-luvun politiikkaa ja paikkaa uudessa Euroopassa, niin tietysti lähettiläs, joka Suomeen tulee, tässä mielessä kohtaa suuret haasteet. Toivonkin muiden tavoin, että suurlähettiläs Derjabin 90-luvun uudessa poliittisessa kuviossa pystyy nämä tehtävät hoitamaan ja saa aikaan uudet suhteet ja kontaktit, joita tämän tehtävän hoitamiseen tarvitaan. Toin vain esille sen kansalaisten huolen, että kokemukset menneisyydestä ovat olleet osin kielteisiä, ja nyt tietysti tänä päivänä eletään uusien realiteettien pohjalta.

Ed. Ukkola (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kysyn ed. Haavistolta: Pelkääkö hän Derjabinin kohdalla, että ei seepä juovistaan mihinkään pääse?

Ed. Hassi: Arvoisa puhemies! Jatkan vielä ed. Mäkelän kanssa käymääni debattia sikäli, että äskeisessä kommentissani hänelle en ollenkaan väittänyt hänen kaipaavan sotaisaa ratkaisua itärajakysymykseen. Ainoastaan muistutin siitä, että rauhanomaisin keinoin rajoja viime vuosina Euroopassa on muuteltu. Toisin kuin hän väitti, rauhanomaisin keinoin rajojen muuttaminen on osoittautunut mahdolliseksi.

Pidän ihan hyvänä asiana sitä, että Suomessa keskustellaan Karjalasta, keskustellaan siitä, mitä oikeastaan Karjalan suhteen haluamme. Oma näkemykseni on, että ensisijaisesti Suomen tulee pyrkiä tiivistämään kaikenlaista taloudellista, kulttuuri- ym. yhteistyötä sekä ns. luovutetun Karjalan että perinteisen Neuvosto-Karjalan kanssa, jotta rajan käytännöllinen merkitys vähenisi. Tämä ei tarkoita mitenkään ensisijaisesti suuria taloudellisia avustuksia, vaan se tarkoittaa ensisijaisesti mahdollisuuksien luomista yhteistyölle, kuten Suomen puolelta tieyhteysien, rajanylityspaikkojen ym. avaamista. Mainitsen vain esimerkkinä sen, että kun pohjoisessa kaitavataan työllistämiskohteita, niin yksi hyvä työllistämiskohde olisi Sallan radan kunnostaminen ja sitä kautta vanhan rautatieyhteyden avaaminen uudestaan Murmanskin suuntaan. Esteiden poistamisessa on kysymys tietenkin myös erilaisten byrokraattisten esteiden poistamisesta. Lähialueyhteistyö liittyy osittain suomensukuisten kansojen asemasta huolehtimiseen, jonka kysymyksen ed. Haavisto otti äsken esille.

Itse haluan painottaa ennen muuta sitä, että kun Suomi tulee todennäköisesti kohta käymään jäsenyysneuvotteluja Euroopan yhteisön kanssa, niin näissä neuvotteluissa olisi myös Suomen puolelta syytä pitää esillä Suomen pyrkimys lähialueyhteistyöhön ja se, että meillä on tietty lukkarinrakkaus lähialueita kohtaan ja tietyt historialliset yhteydet sinne.

En ollenkaan usko, ettei tässä asiassa jonkinlaisten erityisjärjestelyjen saaminen EY:n puolelta läpi olisi mahdollista. Viittaan vain siihen, kun viikon alkupuolella osallistuin eduskunnan delegaation vierailuun Strasbourgin europarlamentissa, niin europarlamentin puhemiehen Egon Klepschin ensimmäinen kysymys Suomen valtuuskunnalle koski Suomen suhteita Karjalaan. Toisessa tilanteessa, kun tiedustelin, minkälaiset mahdollisuudet Suomella on saada jonkinlaisia erityisjärjestelyjä lähialuesuhteiden osalta jos Suomi liittyy EY:n muodostamaan tullunioniin jne., vastaus oli, että tämän ei pitäisi muodostaa mitään ylivoimaista estettä. Vastaaja viittasi mm. siihen, että Englanti kuuluu EY:hyn mutta silti Brittiläinen kansainyhteisö on olemassa eli Englannilla on tietyt historiallisesta perinteestä johtuvat erityissuhteensa osaan EY:n ulkopuolista maailmaa. Samoin Ranskalla on erityissuhteita entisiin siirtomaihinsa Afrikassa. Todella toivon, että lähialueyhteistyö muistettaisiin Suomen puolelta myös EY:n kanssa kohta käytävissä neuvotteluissa.

Itse sopimus kokonaisuutena herättää tietysti kysymyksen, tarvitaanko tällaista. Ed. Haavisto jo totesikin, että herää kysymys, etteikö jo voitaisi kehittää aivan luonteivia suhteita samaan tapaan kuin esimerkiksi Ruotsin kanssa ilman mitään erityisiä sopimuksia. Sama kysymys on herännyt itsellenikin. Itse asiassa kun tätä sopimusta lukee, tulee sellainen ajatus, että voi hyvinkin käydä niin, että tämän sopimuksen pykälistä se, jolla tulee olemaan eniten käytännöllistä merkitystä, on juuri 10 artikla, jossa sopijaosapuolet sitoutuvat huolehtimaan suomensukuisten kansojen ja kansallisuuksien omaperäisyyden säilyttämisestä Venäjällä ja vastaavasti Venäjältä peräisin olevien omaperäisyyden säilyttämisestä Suomessa.

Ed. S ä r k i j ä r v i : Arvoisa puhemies! Suomen idänpolitiikan historiassa on kautta vuosikatojen ollut kaksi päälinjaa: vanhasuomalainen tai myöntäväisyyslinja, pragmaattinen poliittinen linja, ja toisaalta taas nuorsuomalainen, periaatteellinen linja, joka on vähemmän välittänyt siitä, mitä käytännössä tapahtuu. On hyvä, että tällä hetkellä voidaan vapaasti keskustella kaikista Suomen idänpolitiikkaan liittyvistä kysymyksistä, jolloin myös käy ilmi se, minkälainen kannatus kummallakin näistä linjoista tällä hetkellä on. Se omalta osaltaan kertoo siitä, kuinka paljon sellainen politiikka, joka perustuu juuri tällaiseen käytännönläheiseen suhtautumiseen sopimukseen ja yhteistyöhön, nauttii kannatusta suomalaisten keskuudessa.

Paasikivelläinen sopimukseen nojautuva linja on mielestäni ainoa järkevä Suomelle. Voimme sopia kaikista asioista, ja niistä asioista, joista me emme voi sopia, tuskin parempia tuloksia tulee sotilaallisinkaan keinoin. Sopimuksien käyttämiseen sisältyy myös se, että koko ajan kaikki eurooppalaiset valtiot ovat edenneet yhä pitemmälle erilaisissa sopimuksissa, joissa ne siirtävät omaa itsenäisyyttänsä kansainvälisille järjestöille ja kansainvälisiin sopimusjärjestelmiin. Esimerkiksi Etyk sisältää hyvin monia sellaisia myönnetyksiä, joita eri maat ovat antaneet omasta itsenäisyydestään, antaneet oikeuden toisille maille puuttua niiden omiin sisäisiin asioihin ja vaatia niiltä kaikenlaista. Tätä kautta koko Eurooppa on muuttumassa yhä turvallisemmaksi, tätä kautta rajat ovat alenemassa, ja uskon, että tämä on se tie, jota päästään kaikkein pisimmälle ja kaikkein varmimmin, ja koko ajan rakennamme siinä jotain pysyvämpää kuin suhdannepo-

liitillä ja yksittäisillä voimakkailla tunteenilmauksilla.

Sopimustiehen kuuluu myös se, että ajatellaan toisissa maissa olevia ihmisiä lähimmäisinämme, ihmisinä, jotka reagoivat inhimillisesti samalla tavalla kuin me. Tämä johtaa siihen, että myös kansainvälisessä käyttäytymisessä täytyy olla kohtelias. Aina kun ottaa kantaa toisten ihmisten tai toisten valtioiden päätöksiin, täytyy muistaa se korrektiusti, joka vaaditaan silloin, kun saman asian sanoo toiselle henkilölle, joka on vain metrin päässä. Jos onnistuu puheellaan loukkaamaan, samalla kun yrittää välittää jotain sanomaa, niin se sanoma ei yleensä mene perille mutta loukkaus kyllä. Siksi normaali kohteliaisuus on myöskin järkevää, jos halutaan ajaa omia tavoitteita ja saada itsensä kuulluksi.

Täällä on käytetty puheenvuoroja niistä suurista kustannuksista, joita yhteistyö hyvin todennäköisesti aiheuttaa, kun sitä lähialueellamme tehdään, ja vielä tuotu mukaan kehitysyhteistyöhön sijoitetut varat. Suomen kehitysyhteistyö on melko pyyteetöntä, kun sitä vertaa maailman muiden maiden harjoittamaan kehitysyhteistyöhön. Voi sanoa, että tässä suomalainen perinteinen kristillinen näkemys todella pannaan käytännössä täytäntöön. Autamme ihmisiä, jotka ovat lähimmäisiämme ja jotka saattavat asua meistä tuhansien kilometrien päässä, siitä syystä, että tiedämme, että meillä on auttamiseen varaa ja meidän asiamme ovat hyvin paljon paremmin kuin heidän.

Tällaista kristillistä auttamista varmasti tarvitaan myös meidän lähialueillamme. Kun täällä kehuttiin kovasti Venäjän vaurautta, niin luulen kuitenkin, että jos nyt laskettaisiin bruttokansantuote Suomesta ja Venäjältä, on ihan mahdollista, että Suomen bruttokansantuote on korkeampi kuin koko laajan Venäjänmaan, sen verran huonossa jamassa siellä ovat asiat.

Tässä yhteydessä tulee mielestäni keskustella Karjalan alueen ja myöskin inkeriläisten auttamisesta mielellään vielä samassa hengenvedossa. Tämä nimittäin auttaa suhtautumaan joihinkin erityiskysymyksiin sen vuoksi, että inkeriläisten alue ei koskaan ole sisällynyt Suomen valtakuntaan. Sen sijaan inkeriläiset ovat kyllä suomalaisia siinä missä suomalaisetkin kansallisuutena. Inkeriläisten asema ehkä on suhteellisesti kaikkein huonoin, koska osa inkeriläisistä ei ole vielä ehtinyt palata sieltä, mihin Stalin 30-luvulla ryhtyi inkeriläisiä siirtämään. Heitä löytyy jatkuvasti eri puolilta laajaa Venäjänmaata ja myös

entisistä Neuvostoliiton tasavalloista, esimerkiksi Kazahstanista.

Olisi hyvä, että Suomella olisi looginen ja johdonmukainen politiikka avustamisessa, ja tällainen on mahdollista saada ainoastaan, jos meillä on sellaisia naapurussopimuksia, joiden pohjalta yhteistyötä voidaan tehdä. Muussa tapauksessa helposti ajateltaisiin, että puutumme jonkin toisen valtion sisäisiin asioihin.

Lopuksi haluan antaa tukeni niille näkemyksille, jotka korostavat lähialueiden suurta taloudellista merkitystä Suomelle. On aivan selvää, että me voimme hyötyä taloudellisesti siitä kustannustason erosta, joka vallitsee Suomen ja toisaalta Karjalan, Pietarin alueen ja Baltian maiden välillä. On mahdollista saada hyvin hedelmällisiä yritysratkaisuja sijoittamalla oikeat osat yrityksistä oikealle puolelle rajaa. Myös paikallisten luonnonvarojen käyttö on rajan toisella puolella ollut vähäisempää, ja siellä on enemmän tehtävissäkin kuin Suomessa. Toivon vain, että ne integraatoratkaisut, joita kohti Suomi on lipumassa, eivät aiheuta tullimuureja, jotka estäisivät tämän hedelmällisen yhteistyön, joka tietysti mielessä on paluuta vuosikymmenien takaiseen tilanteeseen, jolloin valtiot eivät olleet silloinkaan niin tärkeitä. Kauppa kulki, Itämeri oli yhdistävä eikä rajoittava tekijä.

Ed. L a i n e : Rouva puhemies! Unohdin äskeisessä puheenvuorossani kiinnittää huomiota siihen, että kun nyt kuitenkin esillä on kaksi tavattoman tärkeää sopimusta, jotka ovat synnyttäneet niinkin paljon keskustelua kuin lähetekeskustelun aikana on tapahtunut, niin mielestäni hallituksen olisi pitänyt esitellä eli siis pääministerin, joka on ainakin toisen paperin allekirjoittaja, tai ulkoministerin, jolle nämä asiat tietysti normaalisti kuuluvat. Heidän olisi pitänyt mielestäni olla esittelemässä, vastaamassa mahdollisesti niihin kysymyksiin, joita edustajat ovat nostaneet esiin.

Toivon, että puhemies kiinnittäisi hallituksen huomiota siihen, että silloin, kun tärkeitä hallituksen esityksiä eduskunnalle esitellään, ministrit olisivat paikalla niitä esittelemässä.

Ed. P u l l i a i n e n : Arvoisa puhemies! Pari kommenttia kuultujen puheenvuorojen johdosta.

Ensinnäkin totean, että olemme todella siirtyneet EY-selittelyjen aikakauteen. Edustajatoverini Hassi totesi, että Englannilla on tietynlaiset

oikeudet Euroopan yhteisön jäsenenä, kun sillä on vanhat siteet taustanaan omaan Kansainyhteisöönsä. Ihan samalla tavalla tästä pitää loogisesti päätyä siihen, että kun Suomi on kuulunut joskus Venäjän keisarikuntaan, Suomellakin olisi tietyt erityisasemat EY:n täysjäsenenä. Kuo-
lostaa vähän persoonalliselta.

Ed. Särkijärvi teki aika rautaisen vedon, kun hän totesi, että todennäköisesti Suomen bruttokansantuote on suurempi kuin Neuvostoliiton tai Ivy-alueen. Kun Suomen bruttokansantuote oli viime vuonna 512 miljardia markkaa ja kun asukkaita Ivy-alueella on 250 miljoonaa, siitä saadaan per capita bruttokansantuotteeksi 2 045 markkaa. Epäilen, että se on kuitenkin suurempi siellä, joten tämä pienenä kommenttina vain keskusteluun.

Ed. H a s s i : Rouva puhemies! Selvyden vuoksi toistan, mitä alkuperäisessä puheenvuorossani sanoin EY:stä ja Suomen mahdollisista erityissuhteista lähialueisiin. Argumentti, jonka esitin, ei ollut suinkaan oma keksintöni, vaan kuulin sen EY:n virkamieheltä nimeltä Eric Hayes, joka osallistuu EY:n uusien jäsenkandidaatien kanssa käytäviin jäsenyysneuvotteluihin. Kerroin hänelle, että Suomessa monet pitävät erittäin tärkeänä lähialueyhteyksien kehittämistä ja että monet pelkäävät, että mahdollinen EY-jäsenyys tulee sitä vaikeuttamaan, mm. nostamaan tullimuureja ja vaikeuttamaan rajamudollisuuksia.

Kysyin, onko mahdollisuuksia saada jotain erityisjärjestelyjä. Eric Hayes vastasi, että hän pitää aivan mahdollisena, että tällaiset erityisjärjestelyt saadaan ja hän ei näe mitään periaatteilista ongelmaa tässä. Hän viittasi ennakkotapauksena siihen, että Englannilla on Brittiläisen kansainyhteisön maihin erityissuhteet samoin kuin Ranskalla omiin entisiin siirtomaihinsa. Tämä oli siis Eric Hayesin esille ottama argumentti, ei minun keksimäni.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

ulkoasiainvaliokuntaan, jolle perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto:

15) Hallituksen esitys n:o 9 Venäjän federaation kanssa yhteistyöstä Murmanskin alueella, Karjalan tasavallassa, Pietarissa ja Leningradin alueella tehdyn sopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä

ulkoasiainvaliokuntaan:

16) Hallituksen esitys n:o 10 laiksi kansainvälisestä kehitysluotoista annetun lain kumoamisesta

talousvaliokuntaan:

17) Hallituksen esitys n:o 11 laiksi osakeyhtiölain muuttamisesta

sosiaali- ja terveystieteiden valiokuntaan:

18) Hallituksen esitys n:o 12 laeiksi sairausvakuutuslain 61 ja 64 §:n ja kuntoutusrahain muuttamisesta

19) Hallituksen esitys n:o 13 laiksi Martinselkosen luonnonsuojelulueesta

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin ympäristövaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Pulliainen: Arvoisa puhemies! Vuonna 1976 silloinen kansallispuistokomitea ehdotti, että Suomussalmen itäosassa sijaitsevista Martinselkosen saloalueesta muodostettaisiin kansallispuisto. Kun on kulunut aikaa reilut 15 vuotta, niin nyt vihdoinkin on saatu Martinselkosen suojelua koskeva esitys eduskunnan käsittelyyn. Kansallispuistoa ei olla muodostamassa, niin kuin kansallispuistokomitea vuonna 1976 ehdotti. Sen sijaan ollaan ehdottamassa luonnonsuojelulain mukaista erityistä suojelualuetta. Tämäkin on toki parempi kuin se, että alueesta muodostettaisiin soidensuojelualueen kaltainen alue, koska silloin nämä mineraalimaa-alueet olisivat metsätaloudeksi käytön piirissä. Nythän näitä mineraalimaa-alueita ja niiden metsiä, erikoisesti alueen mäntymetsiä ja hyvin kauniita korpikuusikoita suojeltaisiin metsätaloudeksi käytöltä.

Arvoisa puhemies! Tässä tapauksessa erityisen mielenkiintoinen on paikallissävytteinen näkökohta, sillä hanketta on ollut paikallinen kuntayhteisö eli Suomussalmen kunta kannattamassa varsin lämpimästi aivan toisin kuin oli laita silloin, kun Suomussalmen eteläpuolista Ystävyydenpuistoa täällä käsiteltiin. Silloin Kuhmon kaupunki vastusti tuota hanketta ja erikoisesti sen laajennusta kaikin mahdollisin keinoin. Ehkä vasta jälkeempäin kunta on tajunnut, että menettely ja tavoite oli sinänsä aivan kannatettava.

Tässä tapauksessa on sattunut aika mukavasti sikäli, että alue kuuluu poronhoitoalueeseen, ja itää vasten oleva poroesteita sattuu sijaitsemaan varsin kaukana valtakunnanrajasta. Niinpä tällä tavalla valtakunnanrajan ja poroaidan väliin jäävä alue on eräällä tavalla ollut suojeltua jopa porojen laiduntamiselta ja sillä tavalla siellä on voinut omalla tavallaan säilyä sellaista luontoa, joka muuten ei olisi säilynyt. Mielenkiintoista tässä on sekin, että alue on ollut eräässä vaiheessa viimeisen parinkymmenen vuoden aikana kuitenkin poron lähisukulaisen metsäpeuran esiintymisaluetta. Kävi kuitenkin niin, että vuonna 1979 metsäpeurakanta tältä alueelta lähes kokonaan häipyi pois. (Ed. Aittomäki: Susien syy!)

Tässä sinänsä ihan hyvässä ehdotuksessa jää eräällä tavalla vajaan se, että kun Suomussalmen eteläosassa on täällä eduskunnassakin paljon keskustelua herättänyt Murhijärven alue, niin olisi suonut, että ainakin rajavyöhykkeen verran olisi ollut yhteys Martinselkosesta etelässä Murhijärven alueeseen saakka. Tälle ajatukselle erityinen perustelu on se, että tällä hetkellä valtakunnanrajan takana Karjalan tasavallan alueella uhkaavat metsähakkuut tuota aluetta. Sillä tavalla siis tämä luonnon ja iäkkäitten metsien yhteys näiden kahden alueen välillä, joka nyt tapahtuu rajantakaisesti, uhkaa katketa, ja kuitenkin tällä alueella tarvittaisiin eläimistön ja eliöstön kannalta laajahkoa sillanpääasemaa Suomen puolelta. Eli Suomen eduskunta tekisi vallan mahtavan teon, jos se vetäisi nykyistä rajavyöhykettä pitkin eräänlaisen käytävän Murhijärven alueelle ja muodostaisi näin vähän laajemman Martinselkosen—Murhijärven erityisen suojelun alueen.

Arvoisa puhemies! Kiinnitän huomiota siihen, mitä tällä alueella saisi tehdä:

Siellä ei rajoitettaisi paikallisten asukkaiden perinteistä luonnon käyttöä kuten poronhoitoa, metsästystä, kalastusta ja marjastusta. Näin täällä perusteluissa todetaan. Asiaan kannattaa

kiinnittää jonkin verran huomiota. Ensinnäkin poronhoidon osalta soisi käyvän niin, että porosteaitaa ei siirrettäisi valtakunnanrajalle, vaan annettaisiin sen olla täsmälleen siinä paikassa, missä se on tälläkin hetkellä. Tällä tavalla meillä olisi kaksi erilaista aluetta: Olisi poronhoitoalueeseen kuuluva osa Martinselkosta ja sitten sen ulkopuolella oleva osa Martinselkosen suojelualue.

Toinen asia on metsästys. Minulla sinänsä ei ole mitään sitä vastaan, että tavallaan ostetaan tällaisen suojelualan hyväksyminen paikallisten asukkaiden silmissä ja mielissä sillä, että metsästys ja kalastus sallitaan alueella. Tässä erityisessä tapauksessa kuitenkin toivoisi, että tällä alueella kuten kansallispuistoissa ja luonnonpuistoissa ei sallittaisi suurpetojen metsästystä, puhumattakaan rauhoitettujen suurpetojen metsästyksestä. Tilanne sattuu olemaan tällä hetkellä sellainen, että ahma on meillä rauhoitettu eläin. Se on meillä uhanalainen laji, ehdottomasti näin, ja Martinselkosen alueella on harrastettu ahmojen metsästystä. Minusta tämä ei ole sivistysvaltion tunnusmerkkeihin kuuluvaa käytäytymistä, ja tältä osin mielestäni kauttaaltaan pitäisi tapahtua melkoinen nokanvalkaus ensi tilassa.

Millä tavalla tähän eduskunta voisi valiokuntakäsittelyn aikana puuttua? Mielestäni menettely olisi se, että jo valiokunta ehdottaisi edellyttämispöytäkirjassa, että suurpetojen metsästys olisi kielletty tällä alueella samoin kuin kansallis- ja luonnonpuistojen alueella ylipäätään. Se olisi melkoinen askel parempaan nykyisestä. Tällä hetkellä tämä on jo kansainvälistikin erittäin kiusallinen asia. Parin viikon perästä Oberammergauissa Saksassa joudun kertomaan sen ikävän tosiasian, että tämä metsästys on Suomessa edelleen sallittua. Sen sijaan itäisen Afrikan valtioiden edustajat voivat kertoa aivan mukavasti, että heillä se ei olisi sallittua.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään ympäristövaliokuntaan.

20) Hallituksen esitys n:o 14 laeiksi kansanedustajain vaaleista annetun lain ja kunnallisvaalilain muuttamisesta

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti perustuslakivaliokuntaan.

21) Hallituksen esitys n:o 15 arpajaisverolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Valiokuntaan lähettämisen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin valtiovarainvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Särkijärvi: Rouva puhemies! Myös tässä asiassa on kyse uhanalaisesta lajista, sillä Veikkaus Oy:n rahapelitoiminta nykyisellään on uhanalainen eurooppalaisen integraation vuoksi. Nyt kun me käsittelemme arpajaisverolakia, niin lakiehdotuksen perusteluissa ei missään kohdassa viitata siihen, että jotain eurooppalaista integraatiota olisi meneillään.

Olisi toivonut, että samoin kuin jo jokin vuosi sitten hallitus periaatteessa päätti, että hallituksen esityksiin taloudellisten laskelmien lisäksi tulee myöskin ympäristölaskelmia, niin esityksissä myöskin viitattaisiin siihen, mitä maailmalla yleensä tapahtuu samoilla aloilla. Tällä olisi saattanut olla jopa merkitystä sille, miten laki kirjoitetaan siitä syystä, että laissa määritellään, milloin rahapelitoiminta tapahtuu Suomessa. Se määritellään hyvin löysästi. On hyvin mahdollista, että löysää määritelmää käyttäen on ulkomaisella rahapeliyhdistyksellä mahdollisuus järjestää myöskin kuponkien vastaanotto ym. vastaava kuluttajaa palveleva toiminta Suomeen ja suorittaa ainoastaan arpajaiset jossain ulkomailla, jolloin ne vapautuvat verosta. Kun tällaisessa tapauksessa ei ole myöskään sellaista voittojen kotiuttamisveloitetta sosiaaliin tarkoituksiin kuin Veikkaus Oy:llä ja Raha-automaattiyhdistyksellä, niin myöskin pelaajan kannalta todennäköiset voitot olisivat suhteessa suurempia, kuin suomalaisilla on mahdollisuus tarjota.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

22) Hallituksen esitys n:o 16 laiksi maan ulkomaankaupan ja taloudellisen kasvun turvaamisesta annetun lain muuttamisesta

Valiokuntaan lähettämisen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetettäisiin talousvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Laine: Rouva puhemies! Hallituksen esitys pahamaineisten Cocom-vientikieltosäännösten sisällyttämisestä Suomen lainsäädäntöön on todella hämmästyttävä. Se on peittelemätön osoitus hallituksen alistumisesta USA:n ja eräiden muiden vieraiden valtioiden kylmän sodan aikana soveltamiin ulkomaankaupan ja teknologian vaihtoa koskeviin rajoituksiin. Sen sijaan että Suomen hallitus olisi vaatinut tällaisten menneen ajan boikottilakien kumoamista, se ehdottaa niiden hyväksymistä ja sijoittamista maamme lainsäädäntöön. Se on todella uskomatonta.

Suomi on lukuisissa yhteyksissä ilmaissut kannattavansa kansainvälisen kaupan vapauttamista. Esimerkiksi eduskuntakyselyihin antamisissaan vastauksissa hallitus on ilmoittanut paheksuvansa syrjintätoimia. Nyt se ryhtyy vieraiden valtioiden vientikieltosäännösten valvojaksi. Hallituksen taholta on aikaisemmin kerrottu, että hallitus on saattanut myös USA:n hallinnon ja viranomaisten tietoon kauppaboikottia ja syrjintää vastustaneet mielipiteensä. Suomi on ilmoittanut, että se tunnustaa vain YK:n turvallisuusneuvoston sitovat päätökset vientikiellon soveltamisesta. Tällaisesta turvallisuusneuvoston kannanotosta ei nyt ole kysymys.

Hallitus on perustellut Eta-sopimusta ja EY-jäsenyyshakemustaan sekä lähes kaikesta kotimaisesta sääntelystä luopumista kaupankäynnin vapaudella ja sen tarpeellisuudella. Hallitus ei ole johdonmukainen esittäessään nyt lainsäädäntötoimia, joilla rajoitetaan kaupan vapautta. On pakko kysyä, onko USA:n ja muiden Cocom-vientikieltolistan takana olevien valtioiden taholta vaadittu Suomen hallitukselta tällaista uskollisuudenvalaa sen johdosta, että EY-jäsenyyden myötä ollaan rakentamassa tullimuuria muuta maailmaa vastaan. Miksi Suomi ei ole nyt vaatinut Cocom-vientikieltolistan kumoamista, koska sellaisen olemassaolo, niin kuin nähdään, rajoittaa myös Suomen ulkomaankauppaa?

Voidaan myös perustellusti kysyä, miksi hallitus on uittamassa koko vientikieltolistan noudattamista ja valvontaa koskevat säännökset kokonaan toisenlaiseen tarkoitukseen säädetyn lain

sisälle. Nimittäin vuonna 1974 maan ulkomaankaupan ja taloudellisen kasvun turvaamiseksi säädetty laki kuuluu ns. Eec-suojalakien ryhmään. Tämän lain 2 §:n mukaan sen tarkoituksena on eräiden maatalous- ja kalastustuotteiden sekä mm. kiinteiden ja nestemäisten polttoainesten tuonnin säännöstelemisen tuotantomme turvaamiseksi ja Neuvostoliiton kanssa käytävän kaupan toteuttamiseksi. Silloin säädettyä lakia oli tarkoitus soveltaa maan jouduttua maksutasevaikeuksiin tai niiden vakavasti uhatessa, taloudellisen toiminnan jonkin alan vakavissa häiriötiloissa tai vaikeuksissa, esimerkiksi tilanteissa, joissa uhkana on yhden tai useamman yrityksen markkina-aseman väärinkäyttäminen sekä kilpailun estäminen, rajoittaminen tai vääristäminen tuotannossa ja kaupassa jne. En ymmärrä, miten koko vientikieltolistan kirjaaminen ja valvonta sopii tällaisen lain yhteyteen.

Rangaistussäännöksiin hallituksen esitys on tuomassa mielenkiintoisen muutoksen. Tähän saakka maallikolle, kummallista kyllä, eräiden vientikieltosäännösten rikkomiseen on sovellettu rikoslain maanpetoslukuun sisältyneitä säännöksiä. Tämähän on julkisuudessa eräiden tuomioidenkin yhteydessä todettu. Se laki, jonka yhteyteen koko vientikieltolista nyt aiotaan liittää, edellyttää lain rikkojan rankaisemista eräitä valtuuslakeja vastaan tehtyjen rikosten rankaisemisesta 28 kesäkuuta 1958 annetun lain (305/58) perusteella. En ole aivan varma, onko tämän jälkeen asianomaista kohtaa muutettu.

Olen sitä mieltä, että Suomen tulee korostaa ulkomaankaupassa kaiken syrjinnän poistamista, kylmän sodan aikaisten asenteiden ja säännösten hylkäämistä, USA:n myös naapurimaitaan, mm. Kuubaa, vastaan kohdistaman kauppasaarron lopettamisen tarvetta ja ulkomaankauppaa koskevien perusteettomien rajoitusten poistamista yleensä. Esitetyn kaltaisen lain hyväksymiselle en ainakaan tällä hetkellä näe mitään perusteita.

Lopuksi kiinnitän huomiota erääseen yksityiskohtaan, johon toivon valiokunnan syventävän. Nimittäin hallituksen esityksen perusteluissa lausutaan näin — nyt puhutaan 3 a §:stä, joka tähän lakiin liitetään: ”Pykälän 1 momentin 1 kohdan nojalla Suomen viranomaiset voisivat rajoittaa sellaisten Cocom-luetteloon kuuluvien tavaroiden tai niihin liittyvien palvelujen vientiä, jotka ovat täysin suomalaista alkuperää tai jotka on tuotu Suomeen ilman jälleenvientirajoitusta tai -kieltoa.” Siis näin sanotaan perusteluissa. Itse lakiteksti on mielestäni kirjoitettu toisin.

Minun mielestäni on ristiriita perustelujen ja tekstin välillä. Teksti on parempi kuin tämä, koska tässä siis todella suomalaista alkuperää koskevaan tuotteeseen tuo valvonta kohdistetaan.

Rouva puhemies! Mielestäni kansanedustajien pitäisi saada parempi mahdollisuus tutustua tähän hallituksen esitykseen. Tämä on mielestäni siksi vakavaa poikkeamista Suomen tähän saakka noudattamalta linjalta, että ehdotan tämän esityksen laittamista pöydälle ensi keskiviikkona pidettävään täysistuntoon.

Ensimmäinen varapuhemies: Kun asiaa ei ole yksimielisesti päätetty lähettää valiokuntaan, on asia jäävä pöydälle. Kehotan seuraavia puhujia ilmaisemaan mielipiteensä pöydällepanon ajasta.

Keskustelu pöydällepanosta julistetaan päättyneeksi.

Ensimmäinen varapuhemies: Keskustelussa on ed. Laine ehdottanut, että asia pantaisiin pöydälle ensi keskiviikon täysistuntoon.

Selonteko myönnetään oikeaksi.

Ed. Laineen ehdotus hyväksytään ja asia pannaan pöydälle ensi keskiviikon täysistuntoon.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

hallintovaliokuntaan:

23) Ed. Vehkaojan ym. lakialoite n:o 5 laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon suunnittelusta ja valtionosuudesta

valtiovarainvaliokuntaan:

24) Eduskunnan palkkavaltuuskunnan toimintakertomus vuodelta 1991 (K 1)

Ensimmäinen varapuhemies: Edustajille tänään jaettu hallituksen esitys n:o 17 voitaneen nyt esitellä valiokuntaan lähettämistä varten.

Hyväksytään.

Hallituksen esitys n:o 17 EFTA-valtioiden ja Turkin välillä tehdyn sopimuksen ja siihen liittyvän Suomen ja Turkin välillä tehdyn maataloustuotteiden kauppaa koskevan pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti valtiovarainvaliokuntaan.

Ensimmäinen varapuhemies: Nyt valiokuntaan lähettämistä varten esiteltävät toivomusaloitteet ovat tänään edustajien nähtävänä eduskunnan kansliassa pääsihteerin huoneessa.

1) Toivomusaloite n:o 1

lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti perustuslakivaliokuntaan.

2) Toivomusaloitteet n:ot 2—8

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloitteet n:ot 2—8 lähetettäisiin lakivaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. **Aittoniemi:** Rouva puhemies! Olen tehnyt toivomusaloitteen ylivelkaantuneiden yksityisten ja yritysten lainajärjestelystä. Tämä on aikanaan allekirjoitettu helmikuussa 1992, siis tänä vuonna. Tällä hetkellä on käsitykseni mukaan toimikunta, joka valtioneuvoston toimeksiannosta käsittelee tätä asiaa. Miten pitkällä tämä lainsäädäntö on, sitä en tiedä, ja kuinka paljon se vaikuttaa näihin asioihin.

Näkins kuitenkin, että tällä hetkellä Suomessa on niin ongelmallinen tilanne sekä yksityisten että yritysten osalta, että jotain asian hyväksi pitäisi tehdä. Olen aikaisemminkin erään kyselyn yhteydessä kysynyt valtiovarainministeriltä, onko mahdollista, että valtiovarainministeriön puolelta neuvotteluissa pankkien kanssa päästäisiin jonkinlaiseen yhtenäiseen käytäntöön ja sopimukseen siitä, että sellaisten yksityisten ja yritysten velkojen osalta, joilla on mahdollisuus vielä jotenkin selvittää, pyrittäisiin soveltamaan jonkinlaista odottelusysteemiä, toisin sanoen että ”pärstästä” riippumatta, mikäli selviämismahdollisuudet

ovat, lainojen lyhennyksille annettaisiin lykkäyksiä, kunhan korot pystytään suorittamaan.

Olen myös, rouva puhemies, esittänyt sitä, että kun yksi velka on helpompi hoitaa kuin useita pienempiä velkoja, olisi pyrittävä siihen, että sama pankki olisi velkojana yksityisellä ja yrityksellä. Tähän kuitenkin asettaa esteen se, että kun ottaa uuden lainan siirtääkseen toisesta pankista lainan toiseen, joutuu maksamaan uuden leimaveron tämän lainan pääomasta, ja tämä on erittäin hankalaa, koska usein joutuu ottamaan lainaksi leimaveronkin osuuden. Tämän tyyppiset toimenpiteet olisivat kuitenkin välttämättömiä. En tiedä, minkälainen hallituksen esitys asiasta on, mutta kiire olisi kova ja jotain olisi tehtävä.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:ot 2—8 lähetetään lakivaliokuntaan.

————

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

ulkoasiainvaliokuntaan:

3) Toivomusaloitteet n:ot 9—23

valtiovarainvaliokuntaan:

4) Toivomusaloitteet n:ot 24—41

hallintovaliokuntaan:

5) Toivomusaloitteet n:ot 42—61

————

6) Toivomusaloitteet n:ot 62—145

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloitteet n:ot 62—145 lähetettäisiin liikennevaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Olen aikanaan tässäkin asiassa tehnyt suullisen kysy-

myksen ministeri Norrbackille, koska olen epäillyt, että tällaisten 9700-numeroiden välittämät puhelut ovat osin rikollista toimintaa, jossa hyväuskoisilta, osin sairailta ihmisiltä houkutelaa rahaa, kun he soittelevat näihin tiettyjen nautintojen saamistoiveissa, joka anti sitten jää tietysti kyseenalaiseksi. Myös olen sitä mieltä, että nämä puhelut ja niistä ilmoitetut puhelumaksut eivät pidä paikkaansa, koska useat ihmiset, jotka ovat näitä numeroita käyttäneet, ovat joutuneet suunnattoman suurien laskujen maksajiksi, ja sellaisia on Posti-Telessä tälläkin hetkellä riidanalaisena.

Myös on riidanalaisista se, että eräät puhelin-yhdistykset antavat tietoja, kun laskun maksaja pyytää selvitystä, mihin numeroihin nämä soivot ovat. Sitä ei kuitenkaan aina anneta, toisissa paikoissa annetaan. Tällä hetkellä liikennevaliokunnassahan on kova kiista siitä, hyväksytäänkö lakiin tällainen kohta, jolla tasapuolisesti kaikilla alueilla olisi esimerkiksi yksityisellä ihmisellä mahdollisuus saada tietoja omasta puhelimestaan soitetuista puhelusta ja näin ollen epävarmassa tilanteessa voisi selvittää, ovatko nämä olleet kaikki aiheellisia, toisaalta onko ne oikein laskutettu.

Joka tapauksessa toivomukseni 9700-numeroiden kontrollista, jonka olen aikanaan esittänyt, on nytkin tässä toivomusaloitteessa. Toivottavasti lainsäädännöllä saadaan tällaiset huijari-puhelimet kuriin.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:ot 62—145 lähetetään liikennevaliokuntaan.

7) Toivomusaloitteet n:ot 146—172

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloitteet n:ot 146—172 lähetettäisiin maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. Aittoniemi: Rouva puhemies! Olen tehnyt lakialoitteen — nyt on kysymys

toivomusaloitteesta n:o 146 — jolla sotaveteraanit, sellaiset, jotka omaavat jonkun näistä kolmesta tunnusmallista, vapautettaisiin sekä pilkintä- että myös kalastuksenhoitomaksusta. Tämä on varsin pieni etu heille, muutama kymmenen markkaa, ehkä 70 markan tienoissa, se ei kovin paljon merkitse. Mutta tässä ryhmässä olevat ihmiset ovat yleensä pienituloisia, myös innokkaita pilkkijöitä, se jopa vaikuttaa heidän jokapäiväiseen ruokapöytänsä, mitä he jään alta tai yleensä kalastuksella saavat.

Tämä olisi muutaman miljoonan markan tulonvähennys näissä asioissa valtiolle ja kalastuspiireille. Toivomusaloitteessa samoin kuin tekemässäni lakialoitteessa olen ehdottanut, että veteraanit tietynlaisena kunnianosoituksenakin menneiltä ajoilta vapautettaisiin pilkintä- ja kalastuksenhoitomaksusta. Tässä mielessä ja tämän toivomusaloitteenkin pohjalta toivon, että lakialoitteenikin saa jonkinlaista tuulta purjeisiinsa.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:ot 146—172 lähetetään maa- ja metsätalousvaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

puolustusvaliokuntaan:

8) Toivomusaloitteet n:ot 173—176

sivistysvaliokuntaan:

9) Toivomusaloitteet n:ot 177—257

sosiaali- ja terveystoimikuntaan:

10) Toivomusaloitteet n:ot 258—305

11) Toivomusaloitteet n:ot 306—327

Valiokuntaan lähettäminen

Ensimmäinen varapuhemies: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että toivomusaloitteet n:ot 306—327 lähetettäisiin talousvaliokuntaan.

Keskustelu:

Ed. A i t t o n i e m i: Rouva puhemies! Eduskunnassa ja sen valiokunnassa on tällä hetkellä meneillään kilpailulainsäädännön käsittely. Olen aikanaan tällä toivomusaloitteella kiinnittänyt huomiota, samoin kuin monta kertaa myöhemmin keskustelussa ministeri Salolaisen kanssa eduskunnassa, siihen, että jos kilpailulainsäädäntö hyväksytään sen tyyppisenä kuin se kuulemma nyt on tulossa, se on yhtä merkityksellinen kuin tällä hetkellä voimassa oleva kilpailulainsäädäntö.

Tämä johtuu siitä, että kun eurooppalaisen mallin mukaan säilytetään todistustaakka kartellin haitallisuudesta kartellista epäillylle, niin Suomen lainsäädännön mukaan se tulee edelleenkin olemaan yleisiä todistustaakkaa koskevia periaatteita noudattaen siten, että viranomaisen on osoitettava ja todistettava kartellin haitallisuus.

Tällainen kilpailulainsäädäntö ei tule onnistumaan Suomessa, ja siihen olen toivomusaloitteessani kiinnittänyt huomiota. Pykälä tulee saada siihen muotoon, että todistustaakka on nimenomaan kartellista epäillyllä yrityksellä. Siihen tietysti voidaan valiokunnassa vaikuttaa, ja edustajamme siellä tietysti pyrkii tähän suuntaan ja myös täällä salissa. Mutta tältä osin kuitenkin kun se ei ole sieltä vielä tullut, toivoisin, kun on näin runsaslukuinen kuulijakunta ja varmasti asianomaisen valiokunnan jäseniäkin täällä on useita, että he ottaisivat vielä kerran tämän asian käsiteltäväksi.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemiesneuvoston ehdotus hyväksytään ja toivomusaloitteet n:ot 306—327 lähetetään talousvaliokuntaan.

Lähetetään puhemiesneuvoston ehdotuksen mukaisesti

työasiainvaliokuntaan:

12) Toivomusaloitteet n:ot 328—354

ympäristövaliokuntaan:

13) Toivomusaloitteet n:ot 355—396

Ensimmäinen varapuhemies:
Eduskunnan seuraava täysistunto on ensi maanantaina kello 12.

Täysistunto lopetetaan kello 14.59.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Seppo Tiitinen
